

UCHWAŁA NR XII / 115 /2012
RADY POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO
z dnia 29 marca 2012 roku

w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska
dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015
z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), art. 18 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 1 i art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego uchwala, co następuje:

§1. Uchwala się Program ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019 w brzmieniu załącznika Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu
Jerzy Wójcik

Załącznik do uchwały Rady Powiatu
Warszawskiego Zachodniego Nr XII/115/2012
z dnia 29 marca 2012 roku

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO
NA LATA 2012-2015
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY LAT 2016-2019**

Ożarów Mazowiecki, marzec 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
2. CELE I ZAKRES PROGRAMU	5
3. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU	6
3.1 METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU	6
3.2 NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	6
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	10
4.1 POŁOŻENIE	10
4.2 GEOMORFOLOGIA I RZĘBIA TERENU	11
4.3 WARUNKI KLIMATYCZNE	12
4.4 FORMY UŻYTKOWANIA TERENU	12
4.5 DEMOGRAFIA	13
4.6 GOSPODARKA	14
4.7 TURYSTYKA	14
4.8 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	15
4.8.1 Drogi	15
4.8.2 Kolej i komunikacja zbiorowa	15
4.8.3 Zaopatrzenie w gaz	16
4.8.4 Elektroenergetyka	16
5. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA	17
5.1 JAKOŚĆ WÓD I GOSPODARKA WODNA	17
5.1.1 Stan aktualny	17
5.1.2 Cele i kierunki działań dla pola: Jakość wód i gospodarka wodna	27
5.2 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	29
5.2.1 Stan aktualny	29
5.2.2 Cele i kierunki działań dla pola: Powietrze atmosferyczne	30
5.3 HAŁAS	31
5.3.1 Stan aktualny	31
5.3.2 Cele i kierunki działań dla pola: hałas	32
5.4. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	32
5.4.1. Stan aktualny	32
5.4.2 Cele i kierunki działań dla pola: Promieniowanie elektromagnetyczne	33
5.5. PROGRAM OPERACYJNY DLA POLA: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA	34
6. POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE	37
6.1. STAN AKTUALNY	37
6.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA POLA: POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE	38
6.3 PROGRAM OPERACYJNY DLA POLA: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY	39
7. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY	40
7.1 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	40
7.1.1 Stan aktualny	40
7.1.2 Cele i kierunki działań dla pola: Ochrona przyrody i krajobrazu	50
7.2. GLEBY	52
7.2.1. Stan aktualny	52
7.2.2 Cele i kierunki działań dla pola: Gleby	67
7.3 ZASOBY KOPALIN	67
7.3.1 Zasoby surowcowe	67
7.3.2 Cele i kierunki działań dla pola: Ochrona zasobów kopalin	67
7.4 PROGRAM OPERACYJNY DLA POLA: OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY	68

1. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) zarząd powiatu jest zobowiązany do sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska, obejmującego 4 lata z perspektywą na kolejne 4 lata.

Niniejszy *Program ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019*, zwany dalej *Programem* lub *Programem ochrony środowiska* stanowi trzecią edycję dokumentu określającego zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu. Stanowi aktualizację „*Programu ochrony środowiska na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy lat 2012-2015*” przyjętego uchwałą Nr X/73/2008 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 6 marca 2008 roku. Uwzględnia analizy i wnioski zawarte w Raporcie z realizacji dotychczasowego programu oraz aktualny stan środowiska i infrastruktury na terenie powiatu.

2. Cele i zakres programu

W Powiecie Warszawskim Zachodnim zagadnienia ochrony środowiska pełnią szczególnie istotną rolę, gdyż blisko jedną trzecią powierzchni powiatu zajmuje Kampinoski Park Narodowy.

Program ochrony środowiska jest wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania w zakresie ochrony środowiska w Powiecie, instrument do działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych Powiatu, układ odniesienia zawierający wytyczne dla innych podmiotów, a także podstawa do ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej. Realizacja celów wytyczonych w *Programie* spowoduje polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie Powiatu.

Sam *Program* nie jest dokumentem ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska sporządzony został na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska w powiecie i określa przede wszystkim: cele polityki ekologicznej na terenie Powiatu w podziale na cele krótko- oraz długookresowe, priorytety ekologiczne wraz z uzasadnieniem ich wyboru, rodzaj i harmonogram działań ekologicznych oraz środki finansowe niezbędne do osiągnięcia założonych celów. *Program ochrony środowiska* przedstawia aktualny stan środowiska w Powiecie, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację decyzji administracyjnych oraz pomaga w wyborze decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje.

Program obejmuje horyzont czasowy lat 2012 – 2019, z podziałem na okresy: 2012 – 2015 i 2016– 2019.

Najważniejsze dokumenty, zawierające ustalenia dotyczące m.in. ochrony środowiska i infrastruktury mogącej wpłynąć na stan środowiska przedstawiono poniżej.

- Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014, Uchwała Nr 19/07 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 lutego 2007 roku (Aktualnie w trakcie konsultacji społecznych jest projekt Programu ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.)
- Program Możliwości Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Mazowieckiego, przyjęty przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 9 października 2006 r. (Uchwała Nr 208/06)
- Program Zwiększania Lesistości dla Województwa Mazowieckiego do Roku 2020 uchwalony przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 19 lutego 2007 roku (Uchwała Nr 18/07)
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007–2013 (RPO WM)
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do Roku 2020 uchwalona przez Sejmik Województwa w dniu 29 maja 2006 roku
- Strategia Rozwoju Powiatu Warszawskiego Zachodniego do roku 2015

Opracowana dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego Strategia Rozwoju precyzuje misję Powiatu oraz cele strategiczne i programy realizacyjne do roku 2015.

Przyjęte do realizacji cele strategiczne i programy realizacyjne w zakresie środowiska naturalnego lub rozwoju infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska są następujące:

I CEL STRATEGICZNY

OSIĄGNIĘCIE POZIOMU ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W STOPNIU ZADOWALAJĄCYM WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
Poprawa infrastruktury komunikacyjnej i transportowej	• modernizacja, poszerzenie istniejących i budowa nowych dróg i mostów, • budowa ścieżek rowerowych, • poprawa jakości nawierzchni dróg zgodnie ze standardami UE, • rozbudowa systemu transportu publicznego, szczególnie między gminami
Rozwój sieci wodociągowej i wspieranie budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej	• modernizacja istniejących i budowa nowych sieci wodociagowych, • budowa sieci kanalizacyjnych, • budowa oczyszczalni ścieków, • modernizacja i rozbudowa istniejących oczyszczalni, • tworzenie i modernizacja „małej retencji”, • wspieranie tworzenia miejsc segregacji i utylizacji odpadów
Zabezpieczenie energetyczne powiatu, poprawa jakości atmosfery	• wspieranie inicjatyw pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych i czystych ekologicznie • modernizacja istniejących kotłowni

Tworzenie wizerunku powiatu jako atrakcyjnego turystycznie	• pomoc w pozyskiwaniu środków na renowację istniejących obiektów zabytkowych, • tworzenie oferty imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych
Upowszechnienie dostępu do informacji o powiecie – informacja i promocja	• wydanie przewodnika turystycznego po powiecie, • opracowanie folderu: „Szlaki turystyczne Powiatu Warszawskiego Zachodniego, • utworzenie kompletnej bazy danych o obiektach turystycznych w Centrum Informacji Turystycznej w Starostwie, • bieżąca aktualizacja danych o powiecie na powiatowej stronie internetowej, • aktywny udział Powiatu w przedsięwzięciach Związku Powiatów Polskich i Konwentu Powiatów Woj. Mazowieckiego

• Program rozwoju lokalnego dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Cele perspektywiczne do 2015 roku:

Ochrona środowiska

- Poprawa jakości wód powierzchniowych.
- Poprawa gospodarki odpadami.
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z tytułu poważnych awarii i klęsk żywiołowych.
- Zapewnienie jak najlepszej jakości powietrza.
- Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa powiatu, kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska.
- Rozwój walorów przyrodniczych powiatu.

Cele krótkookresowe:

Ochrona środowiska

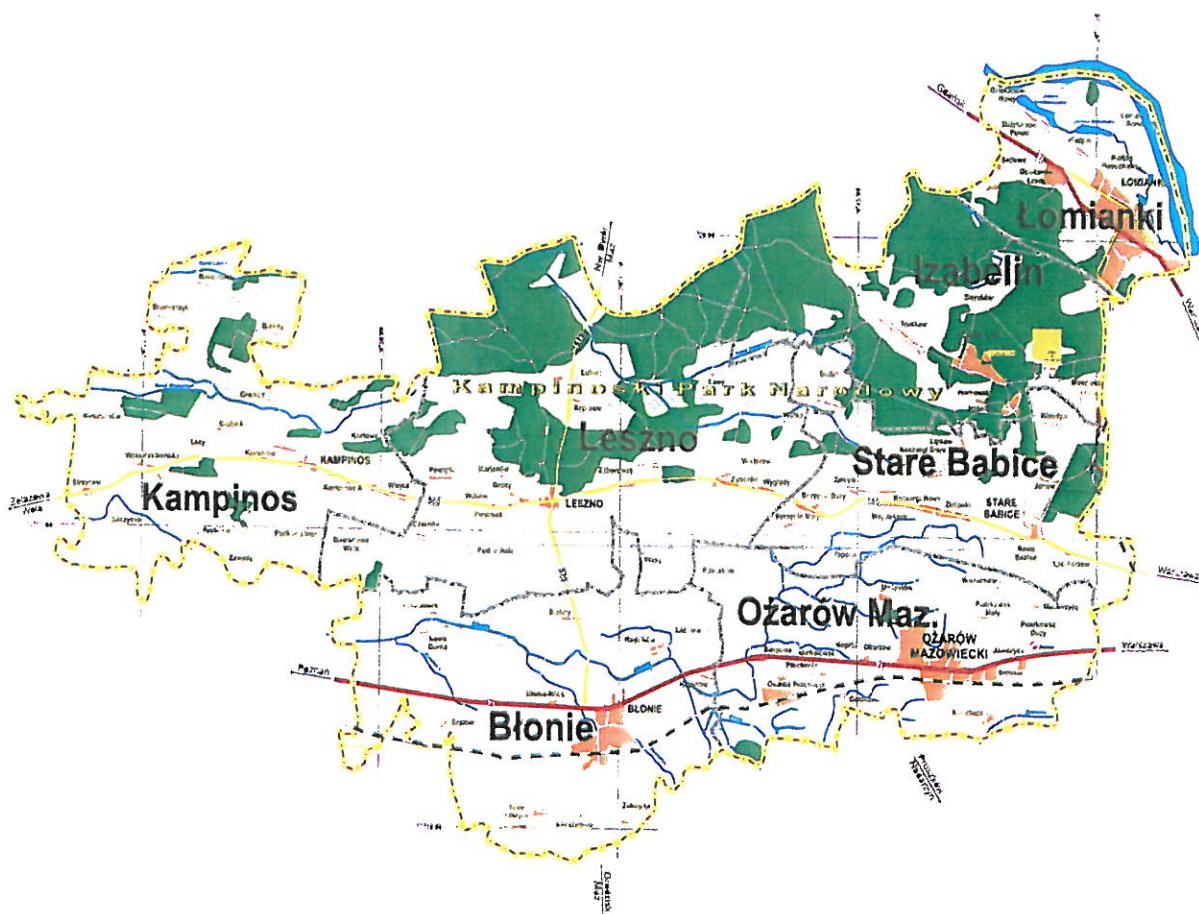
1. Poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez rozwój infrastruktury z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (budowa kanalizacji, wodociągów, oczyszczalni ścieków).
2. Zapewnienie mieszkańcom wody pitnej odpowiedniej jakości.
3. Poprawa gospodarki odpadami.
4. Ochrona przeciwpowodziowa.
5. Utrzymanie na dotychczasowym poziomie lub zmniejszenie stężeń substancji w powietrzu.
6. Edukacja ekologiczna mieszkańców.
7. Ochrona terenów chronionych i cennych przyrodniczo.

Zadania w obszarze poprawy stanu środowiska naturalnego:

- Termomodernizacja obiektów stanowiących własność powiatu.
- Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej.
- Wspieranie gmin we wprowadzeniu racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi.

Zadania w obszarze poprawy stanu środowiska kulturowego, turystyki i sportu (dotyczące ochrony środowiska):

- Opracowanie folderu „Szlaki turystyczne Powiatu Warszawskiego Zachodniego”.
- Wybudowanie ścieżek rowerowych w ciągu dróg powiatowych.

Rysunek 2. Mapa administracyjna Powiatu Warszawskiego Zachodniego

4.2 Geomorfologia i rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno geograficznej J. Kondrackiego teren Powiatu należy do prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego, podprowincji Niziny Środkowopolskiej, makroregionu Nizina Środkowomazowiecka. Powiat wchodzi w skład dwóch mezoregionów: Równiny Łowicko-Błońskiej i Kotliny Warszawskiej.

Równina Łowicko-Błońska przedstawia płaski poziom denudacyjny z wysokościami sięgającymi 85-100 m n.p.m. Jest ona lekko nachylona w kierunku północnym i północno-zachodnim. Powstała z wysoczyzny lodowcowej w wyniku procesów denudacji i erozji. Pozostałościami po pierwotnych formach lodowcowych są płaskie wzgórza i zagłębienia bezodpływowe. Rozciąga się na południe od zachodniej części Kotliny Warszawskiej.

Na północ od Równiny Błońskiej znajduje się oddzielony skarpą, należący do Kotliny Warszawskiej, taras Puszczy Kampinoskiej zbudowany z piasków i żwirów rzecznych. Pod koniec epoki lodowcowej rozwinęły się na nim procesy eoliczne, tworząc wydmy, które osiągają około 30 m wysokości względnej. Prezentują one różne formy morfologiczne: łuki, parabole, wały, grzędy i zespoły wydymowe. Część Kotliny Warszawskiej obejmuje rozszerzenie doliny Wisły poniżej Warszawy.

W rzeźbie terenu odznaczają się również formy antropogeniczne.

Tabela 2. Zbiorcze zestawienie danych o sposobie użytkowania gruntów

Wyszczególnienie	Pow. ogólna (ewidencyjna) [ha]	Użytki rolne						Lasy		Pozostałe grunty (pod zabudowaniami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki [ha])
		Ogółem [ha]	grunty orne [ha]	Sady [ha]	łąki trwałe [ha]	pastwiska trwałe [ha]	grunty rolne zabud., pod stawami, rowami [ha]	Ogółem [ha]	lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa [ha]	
Gmina Błonie	8554	7643	6497	179	329	226	412	16	7	849
Gmina Izabelin	6502	755	389	9	92	203	62	4742	416	901
Gmina Kampinos	8449	6113	3638	290	1522	440	223	1747	158	492
Gmina Leszno	12503	6577	4875	101	891	396	314	4952	212	561
Gmina Łomianki	3884	1794	1264	96	74	211	149	597	118	1265
Gmina Ożarów Mazowiecki	7125	6264	5471	52	176	117	448	56	6	765
Gmina Stare Babice	6343	4624	3585	34	402	246	357	1119	140	494
Powiat	53360	33770	25719	761	3486	1839	1965	13229	1057	15327

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków (stan na dzień 31 stycznia 2011r.)

4.5 Demografia

Ludność Powiatu Warszawskiego Zachodniego, według danych Głównego Urzędu Statystycznego wynosi 106 794 osoby (stan na dzień 31 XII 2010 r.).

Gęstość zaludnienia w Powiecie wynosi 200 osób na 1 km² powierzchni (dane GUS na dzień 31 XII 2010 r.) i jest wyższa od średniej krajowej (122 osoby/km²).

Liczba mieszkańców Powiatu wykazuje tendencje wzrostowe: w 1995 r. stan ludności według faktycznego miejsca zamieszkania wynosił 83 769 osób, w 2000 r. – 93 943 osoby, a w 2005 roku – 100 269 osób. Wg prognoz liczba mieszkańców powiatu w 2015 r. będzie wynosić 114 105 osób.

Struktura wiekowa mieszkańców Powiatu kształtuje się następująco (GUS na dzień 31.12.2010 r.):

- ludność w wieku przedprodukcyjnym: 19%,
- ludność w wieku produkcyjnym: 65%,
- ludność w wieku poprodukcyjnym: 16%.

Tabela 3. Powiat Warszawski Zachodni w układzie administracyjnym

Wyszczególnienie	Gminy							Powiat
	Błonie	Izabelin	Kampinos	Leszno	Łomianki	Ożarów Maz.	Stare Babice	
Powierzchnia w km²	86	65	85	125	39	71	63	534
Ludność – stałe miejsce zameldowania	20258	10289	4139	9080	23860	21445	16888	105959
Ludność – faktyczne miejsce zamieszkania	20345	10576	4198	9141	24005	21568	16961	106794
Gęstość zaludnienia os/km²	237	156	49	74	616	304	283	200

Źródło: GUS (stan na 31. XII. 2010 r.)

Na terenie parku istnieje 12 polan rekreacyjno-wypoczynkowych.

Na terenie Kampinoskiego Parku znajdują się również miejsca noclegowe: Julinek - dawna Baza Cyrkowa, Łubiec - Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Stara Dąbrowa - Szkoła Instruktorów Chorągwi Stołecznej ZHP. Noclegi zapewniają również coraz liczniejsze gospodarstwa agroturystyczne.

Szlaki i obiekty obsługi turystycznej wyposażone są w liczne urządzenia i małą architekturę (deszczochrony, miejsca przeznaczone do odpoczynku). Park odwiedza rocznie około miliona osób.

4.8 Infrastruktura techniczna

4.8.1 Drogi

Przez Powiat przebiegają dwie drogi międzynarodowe: E 77 (droga krajowa nr 7) prowadząca z Gdańska przez Warszawę, Kraków do przejścia granicznego w Chyżnem i dalej do Wiednia oraz E 30 (droga krajowa nr 2) prowadząca z Berlina przez Poznań i Warszawę do Moskwy.

Przez wschodnią część gmin: Ożarów Mazowiecki i Stare Babice przebiega droga S-8.

Drogi te stanowią o atrakcyjności położenia Powiatu, zapewniając doskonałe połączenie z Warszawą. Z drugiej jednak strony niewystarczające przepustowości dróg i zwiększające się natężenie ruchu pojazdów (ok. 56 tys. pojazdów na trasie Łomianki-Warszawa; ok. 33 tys. pojazdów na trasie Ołtarzew-Warszawa) jest przyczyną wielu utrudnień dla mieszkańców. Tak duży ruch samochodowy jest przyczyną nadmiernego hałasu i emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Poszczególne gminy są połączone siecią dróg wojewódzkich: 579 Radziejowice – Nowy Dwór Mazowiecki, 580 Warszawa – Sochaczew, 700 Rokitno – Płochocin, 701 Józefów – Strzykuły, 718 Pruszków – Borzęcin, 720 Nadarzyn – Błonie, 888 Płochocin - Zaborów, 898 Warszawa – Izabelin – Truskaw, 891 Babice – Mościska oraz szeregiem dróg powiatowych i gminnych.

Tabela 5. Drogi gminne i powiatowe

Rodzaj dróg	Rodzaj nawierzchni		
	twarda [km]	twarda ulepszona [km]	gruntowa [km]
Drogi gminne	419,2	319,3	437,8
Drogi powiatowe	156,8	156,8	0,9

Źródło: GUS (stan na dzień 31 XII 2010 r.).

Przez południową część Powiatu ma przebiegać autostrada A2.

4.8.2 Kolej i komunikacja zbiorowa

Przez gminy Ożarów Mazowiecki i Błonie przebiega linia kolejowa obsługująca zarówno połączenia lokalne (Warszawa – Sochaczew – Łowicz) jak i dalekobieżne oraz międzynarodowe (Poznań, Szczecin i Berlin).

Gminy Izabelin, Leszno, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki są połączone z Warszawą komunikacją miejską i prywatną.

Gmina Łomianki jest połączona z Warszawą lokalną Komunikacją Miejską Łomianki oraz PKS.

W pozostałych gminach (Kampinos, Błonie) funkcjonują prywatne linie autobusowe oraz PKS.

5. Poprawa jakości środowiska

5.1 Jakość wód i gospodarka wodna

5.1.1 Stan aktualny

5.1.1.1 Wody powierzchniowe

Całość terytorium Powiatu Warszawskiego Zachodniego znajduje się w zlewni rzeki Wisły. Większość terenu należy do zlewni drugiego rzędu - Bzury, a tylko niewielka część, położona w gminie Łomianki w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły, należy do jej bezpośredniej zlewni.

Długość sieci hydrograficznej na terenie powiatu wynosi ok. 48 km, w tym 28 km jest uregulowanych. Długość kanałów otwartych wynosi ok. 26 km. Najdłuższy to Kanał Ożarowski o długości 17,4 km w całości biegnący przez teren powiatu.

Wisła stanowi północno-wschodnią granicę powiatu w gminie Łomianki. Do zlewni Bzury należą: rzeka Łasica z dopływami: Kanałem Olszowieckim i Kanałem Zaborowskim, Utrata z dopływami: Kanałem Ożarowskim, Rokitnicą Starą i Rokitnicą Nową. Do Kanału Zaborowskiego wody doprowadza Lipkowska Woda oraz Struga (rów melioracyjny Z-7).

Łasica ma długość 35 km i została zmeliorowana, najpierw w latach międzywojennych (na długości około 20 km) i ponownie w latach 1968 - 1970. Na kanale tym znajduje się szereg budowli regulacyjnych. Również Utrata, Rokitnica Stara i Rokitnica Nowa na terenie gm. Błonie oraz kanały Zaborowski i Olszowiecki są ciekami uregulowanymi. Naturalne koryto Utrata posiada na terenie gminy Kampinos.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego występują również zbiorniki wodne o różnej genezie, wielkości i znaczeniu. Są to zarówno zbiorniki określane mianem jezior, jak i tzw. glinianki oraz stawy.

W gminie Łomianki znajdują się następujące jeziora: Pawłowskie, Fabryczne, Wiejskie, Kiełpińskie i Dziekanowskie, połączone okresowo wysychającym ciekim zwanym Strugą Dziekanowską (rów melioracyjny A), który uchodzi do Wisły. Są to fragmenty starorzecza rzeki Wisły.

Na terenie gminy Leszno, w miejscowości Podzaborówek, znajduje się dość duży zbiornik wodny, zwany Jeziorem Tomczyn. Także w pobliżu Leszna zlokalizowane są stawy rybne oraz niewielkie zbiorniki wodne, tzw. glinianki. Tego typu zbiorniki znajdują się również w sąsiedztwie Zaborowa.

Niewielkie stawy znajdują się także na terenie gminy Stare Babice. Zbiorniki te położone są w pobliżu następujących miejscowości: Borzęcin Duży, Stare Babice, Latchorzew i Zalesie.

W gminie Izabelin niewielkiej wielkości zbiorniki wodne zlokalizowane są w pobliżu Izabelina, a także w rejonie Truskawia i Lasek.

Na terenie gminy Ożarów Mazowiecki nieduże zbiorniki wodne położone są w okolicach Ożarowa Mazowieckiego oraz miejscowości Wolskie, Pilaszków i Myszczyń.

W obrębie gminy Kampinos niewielkie stawy i zbiorniki wodne znajdują się w pobliżu miejscowości Narty i Łazy.

Na obszarze gminy Błonie glinianki i zbiorniki wodne zlokalizowane są w okolicy miasta Błonia, jak również w pobliżu Piorunowa i Łązniewa.

5.1.1.3 Wody podziemne

Teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego znajduje się w obrębie dwóch **Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP)**. Północna część powiatu należy do **czwartorzędowego zbiornika - GZWP nr 222** – Dolina środkowej Wisły (Warszawa – Puławy).

W środkowej i południowej występuje **trzeciorzędowy zbiornik - GZWP nr 215A** - Subniecka Warszawska - część centralna.

Wody czwartorzędowe

Wody podziemne pochodzące z utworów czwartorzędowych stanowią główny poziom wodonośny na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a także główne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców Powiatu. Warunki hydrogeologiczne (w tym wielkość zasobów wód) ze względu na skomplikowaną budowę geologiczną utworów czwartorzędowych charakteryzują się dużym zróżnicowaniem.

W północnej części Powiatu, należącej do tarasu kampinoskiego, występują piaszczysto-żwirowe osady, które są zbiornikiem wód podziemnych o swobodnym zwierciadle. Pojawia się ono na głębokości na ogół nie większej niż 5 m p.p.t., czasami sięga 10 m (Bandurska-Kryłowicz, 1997). Warstwa wodonośna osiąga miąższość 60 m i nie jest izolowana. Wody tego poziomu, w obrębie Kampinoskiego Parku Narodowego są eksploatowane w ograniczony sposób, głównie na potrzeby gospodarskie.

Na terenie położonym na południe od linii Sochaczew - Kampinos - Leszno - Borzęcin stanowiącej krawędź poziomu błońskiego, generalnie występują dwie, a miejscami trzy warstwy wodonośne, pozostające w więzi hydraulicznej. Głębokość ich zalegania waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów p.p.t. Czwartorzędowy poziom wód podziemnych jest głównym źródłem zaopatrzenia w wodę na tym terenie. Pozbawione użytkowego czwartorzędowego piętra wodonośnego są rejon Radzików - Błonie - Radonice i Leszno - Rochale - Rochaliki.

Wody trzeciorzędowe

Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest zbudowane z dwóch poziomów: miocenijskiego i oligocenijskiego, przykrytych pliocenijskimi ilami. Poziom miocenijski tworzą piaski drobnopiękiste i pylaste oraz mułki z domieszką węgla brunatnego. Osiągają one miąższość do 20-30 m. Są one nieeksploatowane.

Poziom oligocenijski utworzony przez glaukonitowe piaski o miąższości od kilku do kilkudziesięciu metrów występuje na głębokości ponad 150 m p.p.t. i jest głównym poziomem wodonośnym w miejscach, gdzie nie występuje czwartorzędowy poziom użytkowy tj. w okolicach Leszna, Ożarowa Mazowieckiego i Błonia.

5.1.1.4 Zasoby wód podziemnych

Przybliżone zasoby dyspozycyjne (w $\text{m}^3/24 \text{ h/km}^2$) na terenie poszczególnych gmin określono na podstawie Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50 000 (arkusze: Warszawa Zachód, Błonie, Kampinos).

Okolice **Łomianek** znajdują się w obrębie czwartorzędowej jednostki hydrogeologicznej będącej częścią doliny Wisły. Potencjalne wydajności studni dla tej jednostki wynoszą od 10 – 30 m^3/h do 50 – 70 m^3/h , przy średniej miąższości warstwy wodonośnej wynoszącej 17 m. Moduł zasobów dyspozycyjnych czwartorzędowej, użytkowej warstwy wodonośnej w rejonie Łomianek szacowany jest na 216 $\text{m}^3/24 \text{ h/km}^2$.

Zagrożenia wód podziemnych

Na zagrożenie wód podziemnych zanieczyszczeniami antropogenicznymi mają wpływ w szczególności: istniejący typ izolacji, głębokość występowania użytkowego poziomu wodonośnego, sposób zagospodarowania terenu oraz legislacyjna ochrona terenów i obiektów.

Wody piętra czwartorzędowego na terenie Powiatu ze względu na bardzo zmienne warunki występowania wykazują mniejszy lub większy stopień zagrożenia zanieczyszczeniami. Poziomy wodonośne zalegające płytko, pozbawione bądź posiadające słabą izolację są najbardziej wrażliwe na zanieczyszczenia powierzchniowe.

Stopień zagrożenia oligoceńskiego poziomu wodonośnego jest bardzo niski ze względu na dobrą izolację naturalną. Tworzy ją tu ponad 150-metrowej miąższości pakiet ilów plicieńskich. Zapewnia to trwałość chemizmu wód i ich dobrą jakość.

5.1.1.6 Źródła zmian stosunków wodnych i jakości wód

Do najważniejszych źródeł przekształceń ilościowych i jakościowych wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego należą:

- pobór wód podziemnych do celów konsumpcyjnych i produkcyjnych,
- zrzut ścieków z oczyszczalni komunalnych,
- spływy obszarowe z terenów rolnych,
- spływy wód deszczowych z terenów zurbanizowanych i uprzemysłowionych.

Ponadto źródłami takimi mogą być:

- źle składowane i niezabezpieczone przyzmy obornika oraz zbiorniki na gnojowicę,
- przesieki z nieszczelnych szamb.

W ostatnich dwóch latach w związku z intensywnymi i długotrwałymi opadami deszczu istotnym problemem był wysoki poziom wód gruntowych i kwestie związane z odprowadzaniem ścieków deszczowych.

5.1.1.7 Pobór wody i wodociągi

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonuje szereg ujęć wód podziemnych ujmujących wody zarówno z utworów czwartorzędowych jak i trzeciorzędowych. Zestawienie gminnych ujęć wód podziemnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zestawienie gminnych ujęć wód podziemnych

Gmina	Nazwa ujęcia	Wiek warstwy wodonośnej	Wydatność eksploatacyjna ujęcia/studni	Dopuszczalny średni dobowy pobór wody
			m ³ /h	m ³ /d
Błonie	Błonie	trzeciorzęd	180	2653
	Bieniewice	czwartorzęd	42	1000
	Konstantów	czwartorzęd	50	850
	Górna Wieś	trzeciorzęd	37	592
	Pass	czwartorzęd	105	240
Izabelin	Hornówek	czwartorzęd	175	2023
	Izabelin	czwartorzęd	6	7,5
	Laski	czwartorzęd	9	do 5
Kampinos	Szczytno	czwartorzęd	180	1812,71
	Kampinos	czwartorzęd	40	658,86
Leszno	Feliksów	czwartorzęd	230	2230
	Gawartowa Wola	czwartorzęd	30	316
	Czarnów	trzeciorzęd	53	634

Tabela 10. Wykaz miejscowości zwodociągowanych

Gmina	miejscowości zwodociągowane (w całości lub częściowo)
Błonie	Błonie, Błonie Wieś, Białuty, Białutki, Bieniewo Parcela, Bieniewo Wieś, Bieniewice, Bramki, Cholewy, Dębówka, Górna Wieś, Konstantów, Kopytów, Kopytów Majątek, Łązniew, Łązniew Majątek, Łązniewek, Marysień, Nowa Górna, Nowa Wieś, Nowe Faszczycze, Nowy Łuszczewek, Pass, Piorunów, Radonice, Radzików, Radzików IHAR, Rochaliki, Rokitno, Rokitno Majątek, Stare Faszczycze, Stary Łuszczewek, Wawrzyszew, Witki, Wola Łuszczewska, Żukówka
Izabelin	Hornówek, Izabelin B, Izabelin C, Laski, Mościska, Truskaw
Kampinos	Budki Żelazowskie, Grabnik, Józefów (część), Kampinos, Kampinos A, Kirsztajnów, Komorów, Ludwików, Łazy, Łazy Kolonia, Pasikonie, Prusy, Rzęszyce, Pasikonie, Pindal, Podkampinos, Skarbikowo, Stare Gnatowice, Strojec, Strzyżew, Szczytno, Wiejca, Wola Pasikońska, Zawady
Leszno	Czarnów, Feliksów, Gawartowa Wola, Grądk, Grądy, Kępiaste, Korfowe, Leszno, Łubiec, Marianów, Plewniak, Podrochale, Powązki, Stelmachowo, Szadków, Szymanówek, Towarzystwo Czarnów, Trzciniec, Walentów, Wąsy Kolonia, Wąsy Wieś, Wilkowa Wieś, Wilków, Wiktorów, Wólka, Wyględy, Zaborów, Zaborówek
Łomianki	Dziekanów Nowy, Dziekanów Polski, Kielpin, Łomianki, Łomianki Dolne, Sadowa
Ożarów Mazowiecki	wszystkie miejscowości gminy posiadają sieć wodociągową
Stare Babice	Babice Nowe, Blizne Jasińskiego, Blizne Łaszczyńskiego, Borzęcin Duży, Borzęcin Mały, Janów, Klaudyn, Koczargi Nowe, Koczargi Stare, Kwirynów, Latchorzew, Lipków, Lubiczów, Mariew, Stanisławów Stare Babice, Topolin, Wierzbin, Wojcieszyn, Zalesie, Zielonki, Zielonki Parcele, Zielonki Wieś

Źródło: Urzędy Gmin (stan na dzień 31.12.2010r.)

5.1.1.8 Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków

Kanalizacja

Dane dotyczące istniejącej sieci kanalizacyjnej zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Sieć kanalizacyjna w Powiecie Warszawskim Zachodnim

Jednostka organizacyjna	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	kanalizacyjna sieć rozdzielcza na 100 km ²	korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności
	km	osoby	km	%
Gmina Błonie	132,8	15215	155,2	74,8
Gmina Izabelin	56,3	3947	86,6	37,3
Gmina Kampinos	8,6	1105	10,2	26,3
Gmina Leszno	19,0	2352	15,2	25,7
Gmina Łomianki	45,0	7788	115,9	32,4
Gm. Ożarów Maz.	49,8	13569	69,9	62,9
Gm. Stare Babice	87,4	8152	137,8	48,1
Powiat	398,9	52128	74,7	48,8

Źródło: GUS (stan na dzień 31.12.2010r.)

W gminie Łomianki ścieki oczyszczane są w miejskiej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni, z podwyższonym usuwaniem biogenów. Eksploatatorem jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łomiankach Sp. z o.o.. Oczyszczalnia obsługuje głównie obszar miasta Łomianki. Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rzeka Wisła. W gminie działają ponadto dwie oczyszczalnie ścieków typu komunalnego: Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego w Dziekanowie Leśnym i Domu Opieki Społecznej w Sadowej.

Większość obszaru miasta i gminy Ożarów Mazowiecki jest obsługiwana przez oczyszczalnię Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Pruszkowie oraz oczyszczalnię Przedsiębiorstwa Gospodarki Wodno-Ściekowej „GEA-NOVA” Sp. z o. o. w Józefowie. W ostatnich latach wybudowane zostały 3 lokalne oczyszczalnie hydroponiczne – w Pilaszkowie (przy ul. Nowowiejskiej i ul. Marszewskiego) i w m. Wolskie. Ponadto, na terenie gminy istnieją oczyszczalnie: Warszawskiego Rolno-Spożywczego Rynku Hurtowego S.A. w Broniszach, Domu Opiekuńczo-Leczniczego w Pilaszkowie, Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków w Macierzyszu obsługujące, oprócz ww., również pojedyncze miejscowości. Na terenach o rozproszonej zabudowie zlokalizowane są 73 przydomowe hydroponiczne oczyszczalnie ścieków o przepustowości 1 m³/d.

W gminie Stare Babice istnieją dwa systemy odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych. Z miejscowości Stare Babice, Kwirynów-Janów, Zielonki, Latchorzew i Lipków do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków (z podwyższonym stopniem usuwania biogenów) w Starych Babicach eksploatowanej przez Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne „EKO-BABICE” Sp. z o. o. w Starych Babicach. Z pozostałej części gminy - do kanalizacji warszawskiej. Planowana jest rozbudowa oczyszczalni. Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rów melioracyjny Z-7 (zwany Strugą).

Tabela 13. Przepustowość oczyszczalni komunalnych

Oczyszczalnia ścieków	Średniodobowa przepustowość oczyszczalni ścieków*	Planowana przepustowość oczyszczalni (po rozbudowie)
	m ³ /dobę	m ³ /dobę
w Błoniu	5 680	-
w Izabelinie	1 700	2 200
w Kampinosie A	223	nie jest jeszcze ustalona
w Łazach	30	-
w Łomiankach	4 240	nie jest jeszcze ustalona
w Józefowie	3 860	-
w Starych Babicach	3 000	4 000

* zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym

Ładunek zanieczyszczeń odprowadzonych z oczyszczalni w 2010 roku był następujący (wg GUS, 2010):

- BZT₅ - 39 656 kgO₂/rok,
- ChZT-Cr - 294 735 kgO₂/rok,
- Zawiesina ogólna - 38 356 kg/rok,
- azot ogólny - 90 467 kg/rok,
- fosfor ogólny - 1 799 kg/rok.

W roku 2010 ładunek zanieczyszczeń wyrażony wskaźnikiem fosfor ogólny zmalał dwukrotnie w stosunku do wartości z roku 2006. Natomiast ładunek zanieczyszczeń wyrażony wskaźnikiem azot ogólny wzrósł ponad dwukrotnie. Ładunki zanieczyszczeń wyrażone BZT₅, ChZT-Cr, zawiesina ogólna również wykazują tendencję wzrostową w odniesieniu do roku 2006.

5.1.2 Cele i kierunki działań dla pola: Jakość wód i gospodarka wodna

Cel krótkoterminowy do 2015 r. i długoterminowy do roku 2019:

**Poprawa stanu wód powierzchniowych, ochrona wód podziemnych
i rozwój infrastruktury z zakresu gospodarki wodno-ściekowej**

Poprawa stanu wód powierzchniowych

W celu poprawy jakości wód powierzchniowych, a w konsekwencji przywrócenia ich jakości do wymaganych standardów ekologicznych konieczne będzie podjęcie szerokiej współpracy regionalnej z innymi jednostkami leżącymi na terenie zlewni wspólnych rzek - gminami, powiatami, przedsiębiorstwami – w celu opracowania jednolitej koncepcji ochrony tych wód. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ma bowiem charakter ponadlokalny, alochtoniczny.

Do działań niezbędnych do osiągnięcia tego celu istotny jest rozwój i modernizacja infrastruktury z zakresu gospodarki ściekowej. Niezbędna jest również likwidacja niekontrolowanych zrzutów ścieków.

Ochrona wód podziemnych

Do ważnych instrumentów ochrony biernej wód podziemnych należy przestrzeganie zasad ustalonych dla stref i obszarów ochronnych ujęć wody, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie korzystania z wody i użytkowania gruntów. Teren ochrony bezpośredniej (grupa bezwzględnie obowiązujących nakazów) ma na celu wyeliminowanie zagrożenia powstającego w związku z ujęciem wody. Teren ochrony pośredniej określa zakazy lub ograniczenia wykonywania robót oraz innych czynności mogących mieć wpływ na jakość pobieranej wody lub wydajność ujęcia. Ustalenia związane z ochroną wód podziemnych przed zanieczyszczeniem zawarte powinny zostać w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W celu zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej jakości i ilości wody pitnej proponuje się podjęcie następujących działań:

- Propagowanie dalszej racjonalizacji zużycia wody i ograniczanie jej strat przy wydobyciu i przesyłach, dalsze opomiarowanie zużycia wody w gospodarstwach domowych.
- Szczegółowe rozpoznanie i kontrolowanie lokalnych zagrożeń jakości wód podziemnych wraz z podejmowaniem odpowiednich działań, tj.: ustanawianiem stref ochronnych ujęć, likwidacją nieużywanych otworów studziennych, a w koniecznych przypadkach ograniczaniem i monitorowaniem wielkości eksploatacji.
- Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ochrony głównych zbiorników wód podziemnych.
- Kontrolowanie i wnikliwie obserwowanie realizacji nowych inwestycji, między innymi budowy głębokich studni, wykopów itp., celem uniknięcia np. łączenia poziomów wodonośnych oraz bezpośredniego zanieczyszczania użytkowych poziomów wodonośnych; należy dążyć do wyprzedzającego uzbrojenia projektowanych obszarów koncentracji zabudowy mieszkaniowej

5.2 Powietrze atmosferyczne

5.2.1 Stan aktualny

Źródła emisji do powietrza

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są

- procesy spalania paliw (główne zanieczyszczenia to: tlenki azotu, dwutlenek siarki, pył, tlenek i dwutlenek węgla)
- transport drogowy (główne zanieczyszczenia: tlenki azotu, węglowodory, tlenek węgla, pył)
- procesy przemysłowe i usługowe (w zależności od rodzaju działalności różne zanieczyszczenia).

W ostatnich latach zmienia się struktura wykorzystywanych paliw. Przedsiębiorcy coraz częściej zamiast kotłowni węglowych realizują kotłownie gazowe lub olejowe.

Liczba gospodarstw stosujących gaz do ogrzewania mieszkań jest zmienna.

Na terenie powiatu wzrasta udział transportu drogowego jako źródła emisji, w szczególności emisji tlenków azotu.

Stan powietrza atmosferycznego

Z oceny jakości powietrza dokonanej przez WIOŚ w 2010 roku (wykonanej w nowym układzie stref) wynika, że stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, metali ciężkich na terenie strefy mazowieckiej, do której zaliczony został Powiat Warszawski Zachodni nie przekraczały poziomu dopuszczalnego określonego dla ochrony zdrowia (klasa A). Stężenia benzo-a-pirenu i pyłu zawieszonego kwalifikują strefę do klasy C.

Wyniki oceny zestawiono poniżej.

Tabela 16. Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia w 2010 r.

Strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO2	NO2	PM 2,5	PM10	C6H6	CO	Pb	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	B/a/P (PM10)	O3	
												*	**
Strefa mazowiecka	A	A	B	C	A	A	A	A	A	A	C	A	D2

* poziom docelowy

** poziom celu długoterminowego

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim w 2010 r., WIOŚ

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych oraz dla ozonu,

klasa B – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziom dopuszczalny lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,

5.3 Hałas

5.3.1 Stan aktualny

Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska, wzrastające sukcesywnie w związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją. Na terenie Powiatu głównym źródłem uciążliwości jest komunikacja drogowa.

Hałas drogowy

Przez teren powiatu przebiegają 2 drogi krajowe. Jak wynika z opracowań pn. „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu ŚDR powyżej 16400 pojazdów na dobę” wykonanych przez Politechnikę Krakowską liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas komunikacyjny od drogi krajowej Nr 7 i drogi ekspresowej S7 w Gminie Łomianki wynosi 3044, a od drogi krajowej nr 2, tj. w gminach Ożarów Mazowiecki i Błonie wynosi 5429.

W dniu 7 września 2009 roku Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął:

- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż odcinków drogi krajowej nr 2 na terenie województwa mazowieckiego,
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż drogi krajowej nr 7 i drogi ekspresowej nr S7 na terenie województwa mazowieckiego

Programy te mają na celu poprawę i zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska na terenach zagrożonych ponadnormatywnym hałasem.

Przez teren powiatu przebiegają 2 drogi wojewódzkie, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie. Należą do nich droga nr 580 Warszawa- Babice- Leszno-Kampinos oraz droga 898 Nowe Babice – Mościska – Warszawa. Z dniem 1 stycznia 2011 r. zaliczone zostały one do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie na znacznych obszarach, dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych. Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie powinien dla nich sporządzić mapy akustyczne.

Hałas kolejowy

Przez teren powiatu przebiega jedna linia kolejowa, po której przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie. Linia ta z dniem 1 stycznia 2011 r. zalicza się do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie na znacznych obszarach, dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. powinny sporządzić mapę akustyczną dla tej linii kolejowej.

Hałas lotniczy

Hałas lotniczy związany jest z lotniskiem Warszawa- Okęcie i Warszawa-Babice. Oddziaływanie akustyczne obejmuje gminy: Ożarów Mazowiecki i Stare Babice. Dla Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina został ustanowiony obszar ograniczonego użytkowania.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy na terenie powiatu stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hał produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrzzakładowego. Uciążliwości są czasami spowodowane lokalizacją zakładów w bezpośrednim sąsiedztwie z zabudową mieszkaniową.

- w gminie Kampinos: Kampinos (ul. Niepokalanowska 5, dz. nr ew. 117/3), Strojec (dz. nr 90), Wiejca (63b, dz. nr ew. 597);
- w gminie Leszno: Feliksów (dz. nr ew. 432/1), Leszno (ul. Fabryczna 5), Wólka (ul. Parkowa 1b);
- w gminie Łomianki: Dziekanów Leśny (ul. Konopnickiej 65), Kielpin (ul. Rolnicza 252), Łomianki (ul. Brukowa -dz. nr ew. 679, ul. Brukowa 42/43, Brukowa 189, ul. Kolejowa 132, Kolejowa 154, ul. Kolejowa 291, ul. Szpitalna 36, Warszawska 227d);
- w gminie Ożarów Mazowiecki: Bronisze (ul. Poznańska 98, ul. Świerkowa 3/3A), Jawczyce (ul. Przejazdowa), Józefów (ul. Fabryczna 1), Konotopa (dz. nr ew. 97/4), Ołtarzew (ul. Południowa 2, ul. Umiastowska 1), Ożarów Mazowiecki (ul. Ceramiczna 1, ul. Floriana 3, ul. Poznańska 53A, ul. Poznańska 127/127a, ul. Poznańska 177, ul. Poznańska 183, ul. 11 Listopada 2, ul. Żeromskiego 3), Święcice (ul. Zaborowska 1);
- w gminie Stare Babice: Blizne Jasińskiego (ul. Kościuszki 2, ul. Łaszczyńskiego 1), Blizne Łaszczyńskiego 1, Lipków ul. Jakubowicza 81, Stare Babice (ul. Gen. T. Kutrzeby -dz. nr ew. 804, ul. Rynek 17).

Z monitoringu prowadzonego przez WIOŚ (analizy wyników pomiarów prowadzonych przez WIOŚ oraz wykonanych w latach wcześniejszych) wynika, że występujące w środowisku na terenie województwa mazowieckiego poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

Z bazy źródeł pól elektromagnetycznych prowadzonej przez WIOŚ oraz rejestru obszarów, na których stwierdzono przekroczenia wynika, że dotychczas nie stwierdzono przekroczeń w miejscach dostępnych dla ludności.

5.4.2 Cele i kierunki działań dla pola: Promieniowanie elektromagnetyczne

Cel krótkoterminowy do roku 2015 i długoterminowy do roku 2019:

Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Możliwe kierunki działań i zadania w zakresie realizacji celu:

1. Prowadzenie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych.
2. Egzekwowanie przez organy administracji pomiarów pól elektromagnetycznych, do których inwestorzy są zobowiązani na mocy ustawy POŚ.
3. Monitoring prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.
4. Prowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które zostały sklasyfikowane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
5. Lokalizacja linii elektroenergetycznych o napięciu powyżej 110 kV poza terenami zabudowy mieszkaniowej.
6. Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej w bliskim otoczeniu linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV wyłącznie po wcześniejszych pomiarach pól elektromagnetycznych.
7. Wyznaczanie stref ograniczonego użytkowania wokół tych urządzeń emitujących promieniowanie niejonizujące, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania.
8. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego aspektów związanych z zagrożeniem promieniowaniem elektromagnetycznym, w szczególności wprowadzanie zapisów dot. stref ograniczonego użytkowania.

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty * [zł]	Źródła finansowania
10	2012-2015	Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnej szczegółowej w gminach: Błonie, Kampinos, Leszno, Ożarów Mazowiecki i Stare Babice	spółki wodne	bd	składki, dotacje od wojewody i jednostek samorządu terytorialnego, środki zakładów korzystających z wód
11	2012-2015	Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnej podstawowej	WZMIUW Warszawa	bd	środki własne, środki zakładów korzystających z wód
12	2012-2015	Modernizacja Kanału Ożarowskiego (zadanie 3)	WZMIUW Warszawa	5,1 mln	fundusze unijne (RPROWM)
13	2012-2015	Budowa zbiorników do czasowego gromadzenia ścieków deszczowych, zagospodarowywanie wód deszczowych na własnym terenie oraz ograniczanie utwardzania terenu	podmioty gospodarcze	bd	środki własne

*Nie określono kosztów, ponieważ informacje o kosztach uzyskano tylko z nielicznych gmin, w odniesieniu do niektórych zadań.

Tabela 20. Harmonogram działań dla Pola: Powietrze atmosferyczne

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Termomodernizacja budynków powiatowych	starosta	400	Środki własne, fundusze ekologiczne
2	2012-2015	Termomodernizacja budynków gminnych	wójtowie, burmistrzowie	bd	Środki własne, fundusze ekologiczne
3	2012-2015	Promowanie i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii	wójtowie, burmistrzowie, starosta	bd	Środki własne, fundusze ekologiczne
4	2012-2015	Poprawa standardów technicznych infrastruktury drogowej, w szczególności eliminowanie wykorzystania do utwardzania dróg materiałów powodujących pylenie	zarządy dróg, wójtowie, burmistrzowie	bd.	Środki własne, fundusze ekologiczne, fundusze unijne
5	2012-2015	Rozbudowa systemu komunikacji zbiorowej	wójtowie, burmistrzowie, MZA w Warszawie	bd	środki własne

6. Poważne awarie i zagrożenia naturalne

6.1. Stan aktualny

Poważne awarie

Zgodnie z definicją zawartą w *Prawie ochrony środowiska* poważna awaria – to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie powiatu występuje jeden zakład zakwalifikowany do grupy dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, gdzie magazynowane są benzyny i olej napędowy - Baza Magazynowa PKN Orlen S.A. w Mościskach.

Ponadto na terenie powiatu zlokalizowane są inne zakłady kwalifikowane do grupy dużego oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej magazynujące środki ochrony roślin. Do zakładów tych zalicza się magazyny w Błoniu: Bayer CropScience Sp. z o.o., Kazgod Sp. z o.o., Centrum Dystrybucyjnego Błonie Sp. z o.o., Fertico Sp. z o.o. oraz magazyn w Passie Sp. z o.o. Wilshire Holding.

Zakłady te są nadzorowane przez Państwową Straż Pożarną oraz Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie.

Potencjalne źródła zagrożenia na terenie Powiatu stanowi transport materiałów i substancji niebezpiecznych (toksycznych, łatwopalnych, wybuchowych) głównie na drogach krajowych, wojewódzkich oraz szlakach kolejowych, a także rurociągami.

Zagrożenia związane z przesyłem substancji rurociągami:

- rurociąg paliwowy o średnicy 350 mm biegnący z Płocka do Mościsk (Baza Magazynowa ORLENU) i dalej przez Łomianki Dolne do Emilianowa.
- gazociągi wysokiego ciśnienia w Gminie Leszno – jedna linia i stacja redukcyjna Leszno, w Gminie Błonie – dwie linie i stacje redukcyjne: Radonice – Kłudzienko oraz Błonie i Kopytów w Gminie Ożarów – jedna linia oraz stacje redukcyjne: Ożarów i Święcice.

Zagrożenia pożarowe

Pożarami na terenie Powiatu zagrożony jest w szczególności duży kompleks leśny (KPN wraz z lasami na terenie otuliny). Drzewostany w nim zaliczone są do I – ej kategorii zagrożenia pożarowego.

Zagrożenie powodziowe

Zagrożenie powodziowe występuje na terenie gminy Łomianki i obejmuje obszar 350 ha, w tym 150 ha terenów zabudowanych: Łomianki, Buraków, Dziekanów Leśny, Dziekanów Polski, Sadowa, Kiełpin. Tereny zagrożone zalaniem rozciągają się od brzegu Wisły aż do drogi krajowej nr 7.

6.3 Program operacyjny dla pola: ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

Tabela 23. Harmonogram działań dla Pola: Poważne awarie i zagrożenia naturalne

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE					
1	2012-2015	Ochrona przeciwpowodziowa, w tym roboty utrzymaniowe rzeki Wisły	RZGW w Warszawie	bd	środki własne, dotacje
2	2012-2015	Modernizacja wału przeciwpowodziowego w gminie Łomianki	WZMiUW w Warszawie, Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim	bd	środki własne, dotacje
3	2012-2015	Nadzór nad zakładami stwarzającymi zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	WIOŚ Straż Pożarna	bd	środki własne
4	2012-2015	Uzupełnianie sprzętu ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego	Straż Pożarna	bd	środki własne, fundusze ekologiczne, środki gmin

parabole, wały, grzędy i zespoły wydymowe w formie mini łańcuchów górskich. W większości zostały one w minionych tysiącach utrwalone roślinnością.

Wspomniane wyżej dwa odmienne typy krajobrazów wydym i bagien powodują dużą różnorodność zbiorowisk roślinnych od olsów na bagnach do ciepłolubnych muraw napiaskowych na wydymach.

W Kampinoskim Parku Narodowym dominują lasy (ok. 71 %), a wśród nich bory mieszane. Głównymi gatunkami lasotwórczymi jest sosna z udziałem w drzewostanach wynoszącym 69,2%. Pozostałymi gatunkami lasotwórczymi są olsza czarna (udział 12,5 %), dąb (udział 10,3 %) i brzoza (udział 6,5 %).

Flora Puszczy Kampinoskiej jest bardzo bogata. Źródło informacji o KPN: <http://kampinoski-pn.gov.pl/>. Opisano dotąd 100 gatunków mchów, 150 gat. porostów, około 1250 gat. roślin naczyniowych, w tym relikty postglacjalne: chamedafne północna *Chamaedaphne calyculata* i zimozioł północny *Linnaea borealis*; gatunki pontyjskie: wężymort stepowy *Scorzonera purpurea* i *Cerasus collina* oraz endemit Polski - brzoza czarna *Betula obscura*.

Występuje tu 69 gatunków roślin naczyniowych ściśle chronionych.

Fauna Kampinoskiego Parku Narodowego jest zróżnicowana i bogata. Jak dotąd udokumentowano występowanie około 3 tysięcy gatunków zwierząt. Wśród nich występuje 220 gatunków chronionych (lista gatunków chronionych). Najślabiej poznana jest fauna bezkręgową, wiele grup tych zwierząt nigdy nie było badanych. O jej potencjalnym bogactwie świadczy fakt, że wśród dotychczas zbadanych gatunków mamy: 22 gatunki zagrożone, 28 gatunków objętych ochroną prawną, 13 gatunków nowych dla nauki i 16 gatunków nowych dla Polski oraz wiele nowych dla Mazowsza. Z powodu swej różnorodności biologicznej obszar KPN jest jedną z najważniejszych ostoi fauny niżu polskiego, został także uznany przez UNESCO za rezerwat biosfery, a przez Parlament Europejski za ostoję ptaków o randze europejskiej E 45.

Wśród gatunków lęgowych do szczególnie cennych zaliczyć należy 2 gatunki zagrożone w skali światowej: lęgowy derkacz, prawdopodobnie lęgowa wodniczka oraz 30 gatunków zagrożonych w znacznej części arealu europejskiego: bąk, bączek, bocian biały, bocian czarny, trzmielojad, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, orlik krzykliwy, kropiatka, zielonka, żuraw, brodziec leśny, sowa błotna, rybitwa zwyczajna, rybitwa białoczelna, zimorodek, lelek, dzięcioł czarny, dzięcioł syryjski, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, skowronek borowy, świergotek polny, jarzębatka, muchołówka mała, muchołówka białoszyja, gąsiorek i ortolan.

Na terenie parku obowiązuje system przepisów, które w sposób znaczący wpływają nie tylko na wszelką działalność i aktywność ludzką na jego terenie, ale także narzucają wiele ograniczeń związanych z zagospodarowaniem przestrzennym w najbliższym otoczeniu parku. Na obszarach graniczących z parkiem narodowym, na terenie gmin: Izabelin, Kampinos, Leszno, Łomianki i Stare Babice wyznaczono otulinę. Otulina nie jest formą ochrony przyrody, ale działalność prowadzona w tej strefie nie może szkodliwie oddziaływać na przyrodę parku narodowego.

Na terenie parku zabroniona jest budowa lub rozbudowa obiektów i urządzeń z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku oraz związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i leśnego.

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej parku narodowego i jego otuliny wymagają uzgodnienia z dyrektorem parku narodowego.

W celu ochrony parku od 1975 roku dokonywany jest proces wykupu gruntów prywatnych w granicach parku. Do wykupienia zostało ok. 2822 ha (stan na koniec 2006 r.).

W parku dozwolona jest turystyka krajoznawcza, zimą także narciarska. Do uprawiania turystyki służą specjalnie wytyczone i oznakowane trasy: 360 km szlaków dla turystyki pieszej oraz ponad 200 km dla turystyki rowerowej. Dopuszcza się także turystykę konną na określonych trasach po uzyskaniu zezwolenia Parku. Park odwiedza rocznie około miliona osób. Turystyka niesie za sobą wiele

Lp	Nazwa	Powierzchnia ogólna w ha	Zasadnicze cele ochronne
4	Karpaty	31,39	Fragment większego kompleksu wydmowego z ładnie wykształconym grzbietem na pograniczu bagien. Stare dęby i sosny z runem dąbrowy świetlistej; m.in.: rutewka mniejsza, rutewka orlikolistna, dzwonek brzoskwiniolistny, kłosownica pierzasta, ciemiężyk białokwiatowy.
5	Pożary	137,78	Duża kotlina bagienna z torfowiskami niskimi, z dobrze zachowanymi zbiorowiskami: turzycowiskami, łożowiskami, olsami i szuwarami. Stanowisko rzadkich gatunków roślin, np. jaskra wielkiego, zachyłnika błotnego, bobrka trójlistkowego, siedmiopalecznika błotnego. Duża ostoja łośi i innych gatunków oraz miejsca lęgowe i żerowiska ptactwa wodnego, błotnego i drapieżników.
6	Przyćmień	109,20	Klasycznie wykształcone olsy, łągi olszowo-jesionowe i grądy, w podglebiu i glebie duża zawartość węglanu wapnia, miejscami w formie warstwy czystej kredy; jest to rzadkość na terenie Parku, stąd wynika odrębność ekologiczna i florystyczna rezerwatu, np. stanowiska pierwiosnka lekarskiego, czerńca gronkowego, kruszczyka siniego, pępawy błotnej, kozłka bzolistnego, goryczki wąskolistnej, lilii złotogłów. Cenny faunistycznie rezerwat jest ostoją łośia, orlika krzykliwego.
7	Roztoka	9,00	Utworzony jako rezerwat częściowy dla ochrony jednego z trzech stanowisk w Polsce wisienki kwaśnej. Obecnie wyłączono z niego powierzchnię 0,89 ha ze względu na konieczność odsłonięcia wisienki. Na pozostałym obszarze występuje świetlista dąbrowa.
8	Sieraków	1204,91	Największy i najbardziej wartościowy przyrodniczo, należący do najwspanialszych w Polsce. Klasyczne wydmy paraboliczne m.in. Wywrotnia Góra, Kąt Góry, Biała Góra, kotlina bagienna Cichowęża i dolinka przepływowa Młyniska. Na wydmach bory mieszane, grądy i fragmenty dąbrowy świetlistej, na bagnach bory wilgotne, olsy i łągi olszowo-jesionowe, pośród bagien wyniesienia grąd. Bardzo bogate runo rezerwatu, w którym występują m.in. chronione i rzadkie rośliny: lilia złotogłów, łuskiwnik różowy, kosaciec syberyjski, kruszczyk błotny, buławnik czerwony, kokorycz pełna, piżmaczek, zerwa kłosa, żurawina błotna, miodownik melisowaty, orlik pospolity, prosienicznik plamisty. Największą osobliwością przyrodniczą jest rozmarynek – chamedafne północna, relikw epoki lodowcowej. Tutaj też najliczniej występuje brzoza czarna, endemit polski. Schronienie znalazły tu niemal wszystkie gatunki fauny Parku, m.in. bobry, łośie, czarne bociany, żurawie.

Salicetum albo-fragilis i topolowe Populetum alba. Znajdują się one m.in. na dużych wyspach w rezerwacie "Ławice Kiełpińskie". Obszar pełni kluczową rolę dla ptaków zarówno w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji. Znaczna część spotykanych tu gatunków wymienionych jest w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej np. derkacz, zimorodek.

Rezerwaty

Rezerwaty przyrody są tworzone w celu zapewnienia warunków przetrwania dla świata roślin i zwierząt poprzez ochronę bioróżnorodności biocenoz oraz zawartego w nim materiału genetycznego. Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Poza kompleksem Puszczy Kampinoskiej zachowało się niewiele fragmentów cennej przyrody kwalifikujących się do opieki w formie rezerwatu przyrody. Rezerwaty znajdujące się na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Rezerwaty przyrody w Powiecie Warszawskim Zachodnim

Lp	Nazwa rezerwatu	Lokalizacja	Powierzchnia
1.	Jezioro Kiełpińskie	gm. Łomianki	20,54 ha
2.	Kalinowa Łąka	gm. Stare Babice	3,47 ha
3.	Łosiowe Błota	gm. Stare Babice	30,67 ha
4.	Ławice Kiełpińskie	gm. Łomianki - 327,07 ha (reszta Jabłonna i W-wa Białoleka)	803 ha
5.	Wolica	gm. Ożarów Maz.	50,39 ha

Dwa z rezerwatów: Kalinowa Łąka i Łosiowe Błota znajdują się w Lesie Bemowskim (gm. Stare Babice), który jest ważnym korytarzem ekologicznym łączącym tereny zielone Warszawy z Puszcza Kampinoską. Celem ochrony pierwszego z rezerwatów jest zachowanie podmokłej śródleśnej łąki ze stanowiskiem pełnika europejskiego oraz wielu innych rzadkich i chronionych roślin. Natomiast rezerwat Łosiowe Błota ma za zadanie zachowanie zbiorowisk roślinności torfowisk niskich, charakterystycznych niegdyś dla Kotliny Warszawskiej.

Rezerwat przyrody Ławice Kiełpińskie chroni piaszczyste łachy, wyspy, wody płynące Wisły i tworzy wraz z innymi powstałymi w ostatnich latach rezerwatami na Wiśle (powiat nowodworski) system obszarów chronionych Wisły w sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego. Zabezpieczenie przyrody Wisły ma pierwszorzędne znaczenie dla przyrody Parku (wymiana puli genowej). Również dla części rzadkich ptaków gniazdujących w Parku dolina współczesnej Wisły jest bazą żerową i miejscem bytowania w okresie zimowym.

W skład rezerwatu Jezioro Kiełpińskie wchodzi starorzecze Wisły, zwane Jezioro Kiełpińskim oraz łąki, pastwiska i grunty orne pasa przybrzeżnego o szerokości 50m. Celem ochrony jest zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami do samooczyszczania się wód stojących.

Celem ochrony Rezerwatu Wolica jest zachowanie łągu jesionowo-wiązowego i fragmentu grądu niskiego w dolinie rzeki Utraty.

Obszary chronionego krajobrazu

Ustawa o ochronie przyrody definiuje obszar chronionego krajobrazu jako teren chroniony ze względu na:

Lp	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia
9	Błonie	Radzików	4,0 ha
10	Błonie	Cholewy	2,5 ha
11	Kampinos	Kampinos	1,26 ha
12	Kampinos	Łazy	4,37
13	Kampinos	Szczytno	9,70
14	Kampinos	Strzyżew	1,10
15	Leszno	Zaborów	9,6 ha,
16	Leszno	Leszno	6,86 ha
17	Leszno	Rochale Wielkie	6,71 ha,
18	Leszno	Zaborówek	4,28 ha,
19	Leszno	Gawartowa Wola	1,9 ha,
20	Leszno	Wilkowa Wieś	1,64 ha
21	Ożarów Mazowiecki	Bronisze	2,4 ha
22	Ożarów Mazowiecki	Duchnice	2,7 ha,
23	Ożarów Mazowiecki	Gołaszew	9,5 ha
24	Ożarów Mazowiecki	Macierzysz	6 ha
25	Ożarów Mazowiecki	Ołtarzew	15 ha
26	Ożarów Mazowiecki	Ożarów Mazowiecki	2,4 ha
27	Ożarów Mazowiecki	Pilaszków	6,0 ha
28	Ożarów Mazowiecki	Płochocin	5,5 ha
29	Ożarów Mazowiecki	Święcice	2,5 ha
30	Ożarów Mazowiecki	Umiastów	5,3 ha
31	Ożarów Mazowiecki	Wolica	5,8 ha
32	Stare Babice	Lipków	11,6 ha
33	Stare Babice	Zielonki	8,32 ha

Na terenie powiatu znajdują się także parki miejskie, głównie w mieście Błonie. Ich wykaz przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Wykaz parków miejskich Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Lp.	Lokalizacja	Powierzchnia [ha]
1	Błonie ul. C. K. Norwida	2,77
2	Błonie – Rynek	0,56
3	Błonie ul. Grodziska	0,50
4	Błonie ul. Narutowicza	0,30
5	Leszno ul. Fabryczna	3,94
6	Ożarów Mazowiecki, ul. Poznańska	1,19

Wykaz ogródków działkowych na terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Wykaz ogródków działkowych Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Nazwa	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
Storczyk	8,6	Błonie ul. Towarowa
Glinianka	7,43	Ożarów Mazowiecki, ul. Ceramiczna
Wisielka	4,4	Kiełpin ul. Gajowa

7.1.1.3 Lasy

Naturalnym bogactwem Powiatu Warszawskiego Zachodniego są lasy. Areal zajmowany przez lasy wynosi 13 229,0 ha (Ewidencja gruntów i budynków stan na dzień 31 stycznia 2011r.). Lesistość powiatu wynosi niecałe 25%. W porównaniu ze wskaźnikiem Województwa Mazowieckiego wynoszącym 22,6% (źródło: GUS stan na koniec 2009) Powiat Warszawski Zachodni zalicza się do wysoko zalesionych terenów.

Na wysoki poziom lesistości na terenie powiatu ma wpływ położenie Puszczy Kampinoskiej, która w całości objęta jest ochroną w parku narodowym.

Główne fitocenozy leśne występujące na terenie powiatu na siedliskach suchych to bór sosnowy, bór mieszany, a na terenach podmokłych występują bory wilgotne, lasy liściaste olsu i łęgu.

Głównym gatunkiem lasotwórczym w lasach powiatu jest sosna, poza tym w skład drzewostanów wchodzi olsza, dąb i brzoza. Najwięcej drzewostanów jest w wieku 50 – 60 lat.

Większość kompleksów leśnych została objęta ochroną prawną i znajduje się w obrębie parku narodowego, jego otuliny i rezerwatów.

Duże i zwarte kompleksy leśne znajdują się głównie w północnej części powiatu. Gminą o najwyższym wskaźniku lesistości jest Izabelin.

Dane dotyczące lasów w poszczególnych gminach zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 29. Zestawienie powierzchni lasów w gminach powiatu

Jednostka terytorialna		Powierzchnia lasów		
Nazwa	Wskaźnik lesistości	łącznie	w tym lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa	
	%	ha	ha	%
Błonie	0,10	16	7	43,80
Izabelin	72,90	4 742	416	8,80
Kampinos	20,70	1 747	158	9,10
Leszno	39,60	4 952	212	4,30
Łomianki	15,40	597	118	19,80
Ożarów Mazowiecki	0,70	56	6	10,70
Stare Babice	17,60	1 119	140	12,50
Powiat	24,80	13 229	1 057	8,00

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków (stan na dzień 31 stycznia 2011r.)

Nadzór nad lasami będącymi własnością Skarbu Państwa prowadzi Nadleśnictwo Jabłonna, Nadleśnictwo Chojnów oraz KPN.

Natomiast nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa prowadzi Starosta Warszawski Zachodni.

Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczo - kulturowych powiatu

Planowane kierunki działań są następujące:

1. Promocja obszarów chronionych i innych walorów przyrodniczych Powiatu.
2. Promocja proekologicznych form turystyki i wypoczynku.
3. Prowadzenie ciągłej edukacji ekologicznej na temat form ochrony przyrody i walorów przyrodniczych Powiatu.
4. Utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych.
5. Szczególna analiza przy zmianach sposobu zagospodarowania terenów tam, gdzie ciągi ekologiczne są zagrożone przez dotychczasową działalność inwestycyjną.
6. Dostosowanie sposobów użytkowania rekreacyjnego obszarów chronionych do zasad ich ochrony, np. poprzez planowy rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek dydaktycznych, selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo oraz ochronę tych terenów przed niewłaściwym zainwestowaniem.

Ochrona zbiorowisk leśnych i prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej

Zadaniem współczesnego leśnictwa jest znalezienie kompromisu między gospodarką leśną, zasadnym prawem ludzi do wypoczynku w lesie oraz ochroną jego ekosystemów. Podstawowe zasady gospodarowania na terenach leśnych jakie powinny być stosowane wynikają z ustawy o lasach i są zawarte w:

- zasadach hodowli lasu,
- instrukcji ochrony lasu,
- instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

Zagospodarowanie lasów powinno być prowadzone pod kątem ciągłego ich utrzymywania w stanie zapewniającym wypełnienie złożonych funkcji uwzględnionych w planach urządzania lasów lub inwentaryzacjach stanu lasu w szczególności:

- zachowania lasów i ich korzystnego wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- ochrony lasów, szczególnie cennych z punktu widzenia przyrodniczego i krajobrazowego, produkcji drewna oraz surowców i produktów ubocznych użytkowania lasu.

Ochrona zasobów leśnych, utrzymanie lub podniesienie ich wysokich walorów będzie realizowane w następujący sposób:

1. Dążenie do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów,
2. Zachowanie w naturalnych obniżeniach terenu olsów, lasów łęgowych i innych naturalnych lub seminaturalnych funkcji roślinnych, które zwiększają pojemność wodną środowiska,
3. Zachowanie śródleśnych bagien, mszarów i torfowisk jako naturalnych rezerwuarów wody zwiększających odporność ekosystemów leśnych, zwłaszcza w okresach suszy,
4. Wprowadzanie podszyc gatunków liściastych, zmniejszających zagrożenie pożarowe w bezpośrednim sąsiedztwie terenów i obiektów turystycznych,
5. Pozostawienie pasów ochronnych na obrzeżach dróg przebiegających przez lasy,
6. Ochrona lasów przed ich zaśmiecaniem, wyrzucaniem odpadów i nieczystości,
7. Przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu – edukacja mieszkańców, w tym monitoring stanu i zagrożeń.
8. Uaktualnienie dokumentacji urządzania lasów.
9. Trwałe i zrównoważone zagospodarowanie lasów – racjonalna gospodarka leśna przy uwzględnieniu statutu ochronności zbiorowisk leśnych

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie gleb z podziałem na klasy bonitacyjne w poszczególnych gminach Powiatu.

Tabela 30. Zestawienie gleb z podziałem na klasy bonitacyjne

Gmina	Gleby gruntów rolnych i sadów [ha]								Gleby łąk i pastwisk [ha]					
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
Błonie	216	920	1587	1423	1272	705	492	45	0,3	14	205	254	52	14
Izabelin	0	0	0	0	8	34	92	194	0	0	0	19	126	69
Kampinos	0	2,09	80	294	779	989	1301	474	0	0	34	399	1041	428
Leszno	0	332	1058	875	660	553	861	466	0	35	146	344	350	216
Łomianki	0	0	61	184	289	285	350	160	0	0	40	90	98	51
Ożarów Mazowiecki	9	1326	2046	1013	547	331	143	13	0	10	101	156	25	0,54
Stare Babice	0	135	746	397	404	455	829	567	0	1	47	243	233	79
Powiat	225	2715,09	5578	4186	3959	3352	4068	1919	0,3	60	573	1505	1925	857,54

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków (stan na dzień 25.11. 2011r.)

Odczyn gleb na obszarze Powiatu jest zróżnicowany. W części północnej gdzie dominują lasy (Kampinoski Park Narodowy) występują gleby bardzo kwaśne, niekiedy kwaśne i lekko kwaśne. W gminach Błonie, Łomianki, Ożarów Mazowiecki i Stare Babice występują gleby zasadowe, obojętne i lekko kwaśne.

Brak jest kompleksowych badań dotyczących zasobności gleb w fosfor, potas i magnez oraz potrzeb wapnowania. Badania takie były wykonane na indywidualne zlecenie producentów rolnych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Warszawie.

Zawartość metali w glebach

Badania zawartości metali w glebach na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego były wykonywane przez Państwowy Instytut Geologiczny, w szczególności w ramach opracowywania Atlasu Geochemicznego Warszawy i okolic 1:100 000 (J. Lis, 1992) i Atlasu Geochemicznego Polski 1: 2 500 000; Lis, Pasieczna 1995a. W oparciu o wyniki tych badań Państwowy Instytut Geologiczny w Programach ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata ubiegłe dokonał oceny zawartości gleb i przedstawił rysunki ilustrujące tą zawartość. Poniżej wykorzystano te dane. Należy jednak zaznaczyć, że stan ten ulega systematycznym zmianom ze względu na działania rekultywacyjne podejmowane na terenach zanieczyszczonych.

Arsen As

W większości badanych gleb zawartość arsenu nie przekracza 6 mg/kg (95 % próbek). Podwyższenia (>20 mg/kg As) występują w kilku anomaliami punktowych. Anomalie te mają pochodzenie naturalne, a źródłem arsenu są prawdopodobnie występujące w podłożu utwory torfiaste bogate w żelazo (Rys. 9) i mangan (Rys. 10) charakteryzujące się również wysokimi stratami prażenia.

Intensywną anomalię arsenu (i chromu) zanotowano w Łomiankach między ulicami Fabryczną i Wiślaną, nad Jeziorkiem Fabrycznym. W jej centrum w glebach poziomu powierzchniowego zawartość arsenu osiągała 2830 mg/kg. Rozpoznanie szczegółowe anomalii, powstałej na skutek zgromadzenia szlamów pogarbarskich i resztek chemikaliów po pożarze garbarni istniejącej tu do 1954 r., zostało zawarte w opracowaniach Lisa (1993) oraz Irmińskiego i Lisa (1994). W centrum anomalii wysokie koncentracje arsenu i chromu sięgały znacznych głębokości (powyżej 2 m). Oprócz As i Cr w obszarze anomalii zanotowano również podwyższone zawartości miedzi (do 80 mg/kg), ołowiu (do 109 mg/kg), cynku (do 207 mg/kg) i kadmu (do 6,3 mg/kg).

Chrom Cr

Intensywną anomalię chromu (i arsenu) zanotowano w Łomiankach między ulicami Fabryczną i Wiślaną, nad Jeziorkiem Fabrycznym. Anomalię omówiono w części dot. arsenu.

Ocena zanieczyszczenia gleb metalami i działania związane z rekultywacją terenów zanieczyszczonych

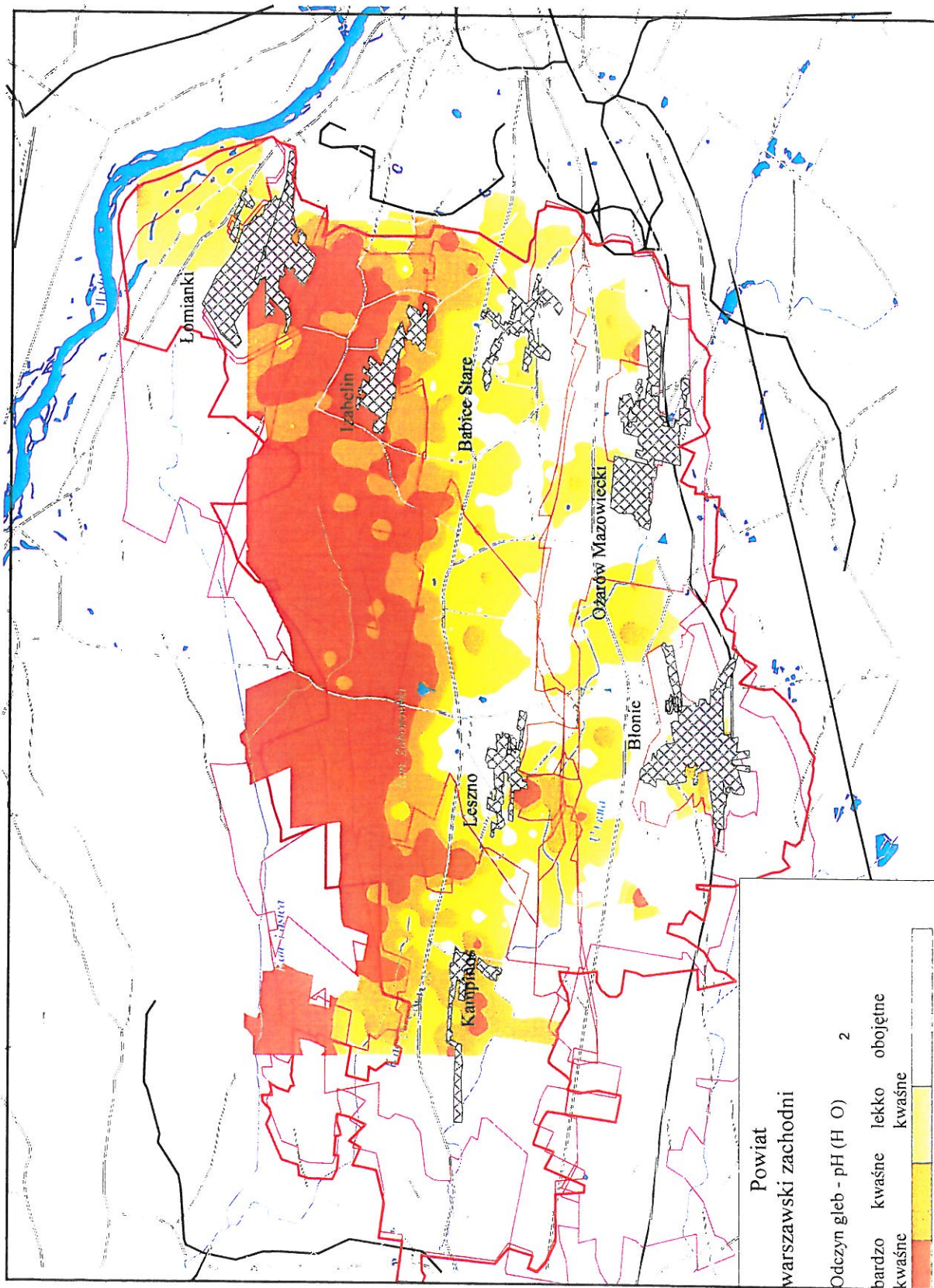
Ocenę stopnia zanieczyszczenia próbek gleb z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przeprowadzono na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 w sprawie standardów gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165 z dnia 4 października 2002 r., poz. 1359). Wyniki oceny zawarto w tabeli oraz na mapach. W celu łatwiejszej interpretacji zestawiono je z przeciętnymi koncentracjami tych pierwiastków (medianami) w glebach terenów niezabudowanych Polski (najmniej zanieczyszczonych).

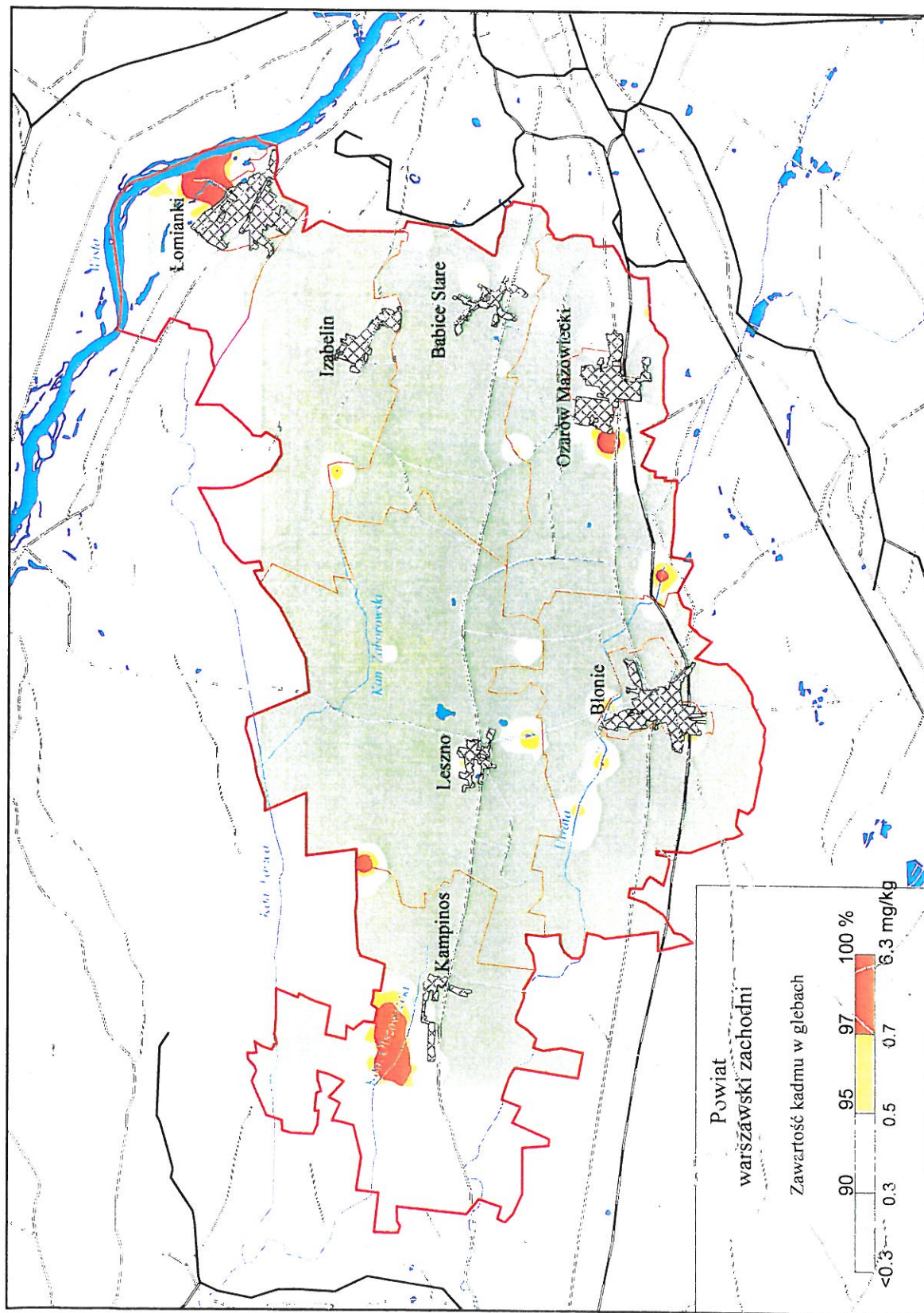
Ze względu na zawartość kobaltu i niklu 100 % badanych gleb należy do grupy A. Dla pozostałych badanych pierwiastków ilość próbek wykazujących wartości stężeń wykraczających poza grupę A jest niewielka. Przy sumarycznej klasyfikacji zastosowano zasadę zaliczenia gleby do danej grupy, gdy zawartość przynajmniej jednego pierwiastka przewyższa dolną granicę wartości dopuszczalnej w grupie. Sumaryczna klasyfikacja wskazuje, że 91,4 % badanych gleb z obszaru Powiatu Warszawskiego Zachodniego należy do grupy A (standard obszaru poddanego ochronie), 6,4 % do grupy B (standard gruntów użytków rolnych), 2,9 % do grupy C (tereny przemysłowe) i tylko 0,2 % (1 próbka) charakteryzują zawartości nie mieszczące się w normie. Dotyczy to próbki gleby z terenu dawnej garbarni w Łomiankach. Większość próbek o wartościach stężeń dla grupy B i grupy C usytuowana jest na obszarze Ożarów Mazowieckiego, we wschodniej części gminy Ożarów Mazowiecki i w południowej części gminy Stare Babice.

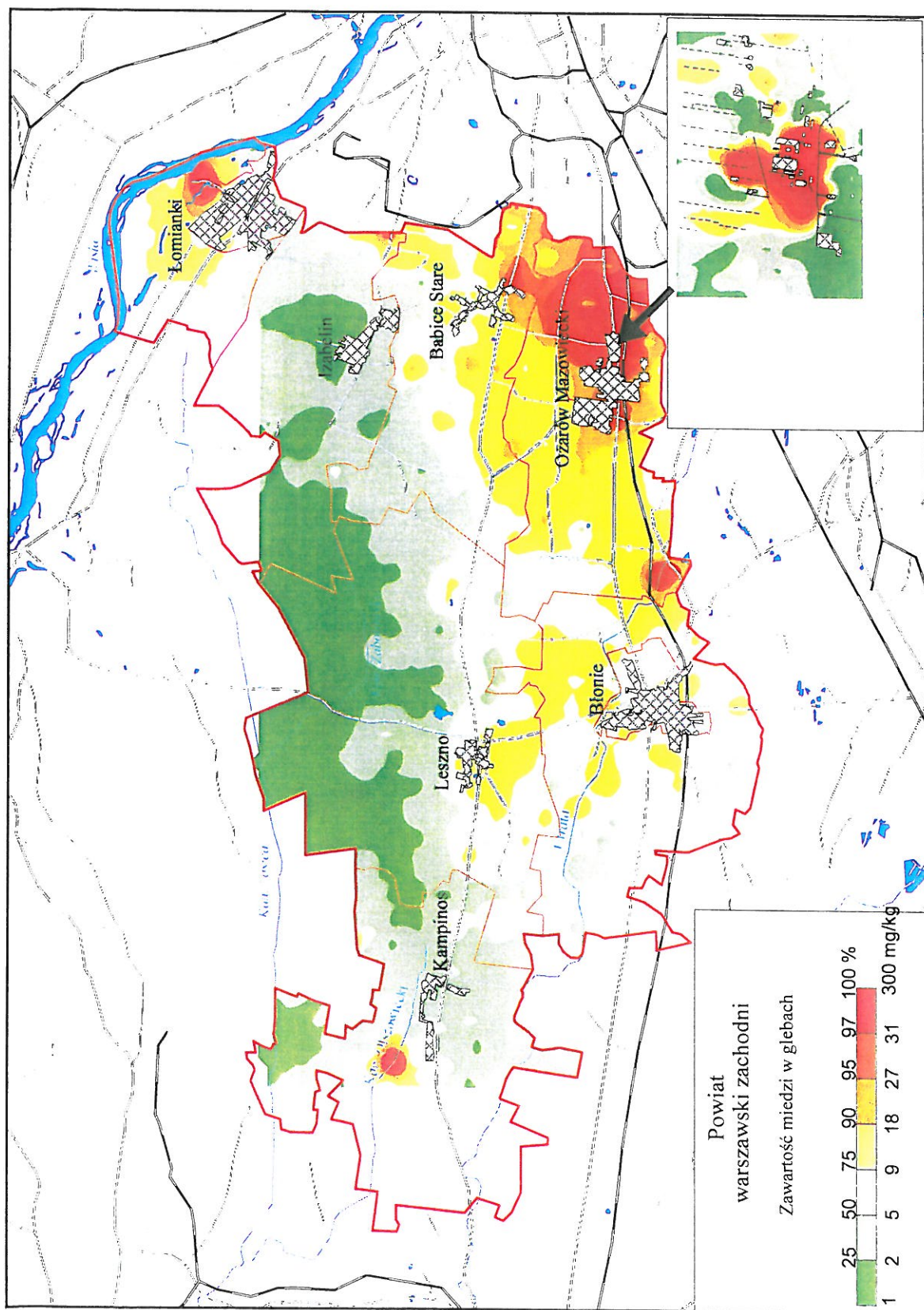
Przeciętna zawartość oznaczonych pierwiastków w glebach powierzchniowych Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest bardzo zbliżona do ich przeciętnej zawartości w glebach z obszarów niezabudowanych Polski.

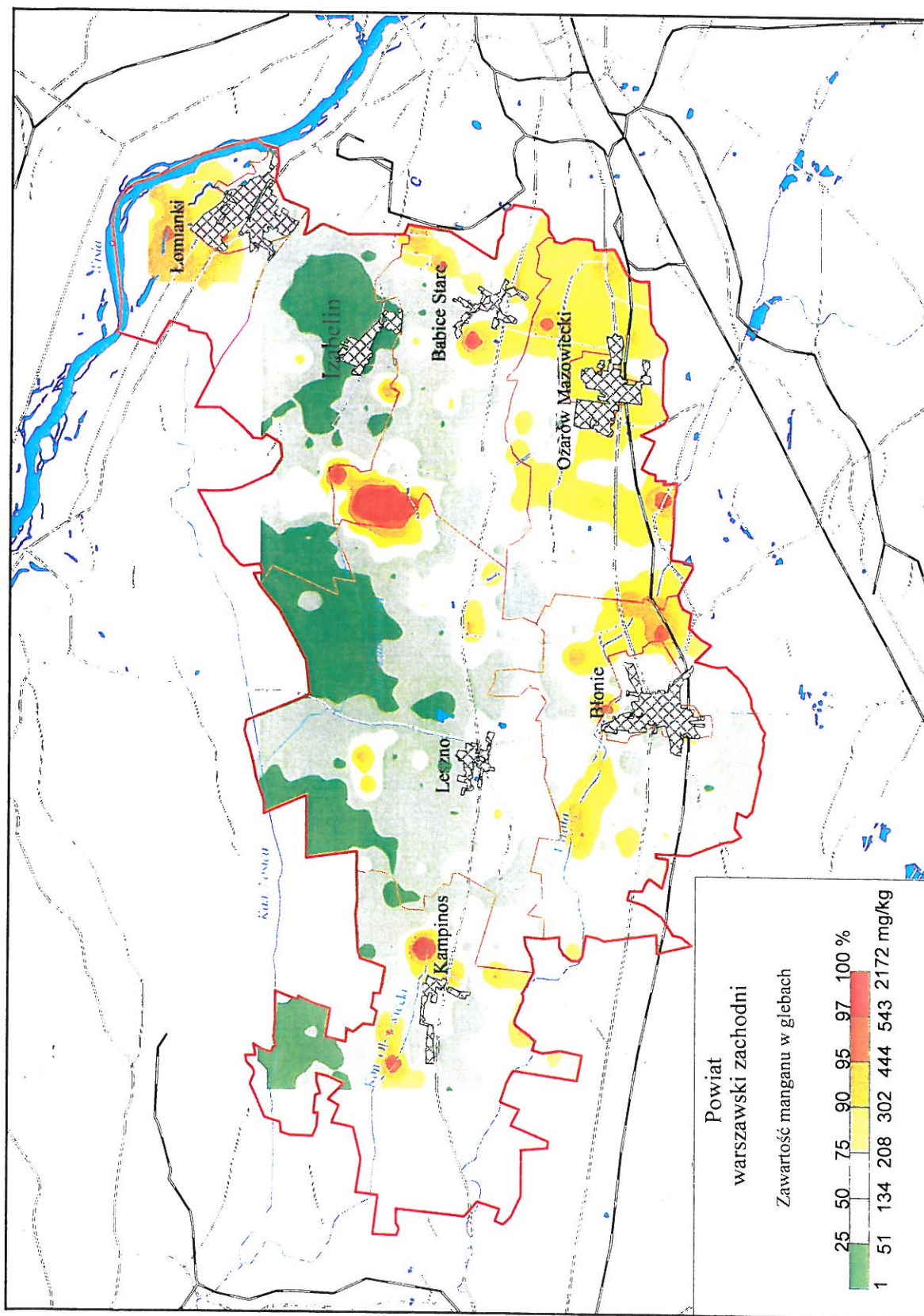
W odniesieniu do terenu zanieczyszczonego arsenem i chromem w Łomiankach między ulicami Fabryczną i Wiślaną Wojewoda Mazowiecki, a później Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wydał decyzje uzgadniające warunki przeprowadzenia prac rekultywacyjnych. Decyzje takie zostały wydane dla: Gminy Łomianki oraz Spółki z o.o. AGRT z siedzibą w Warszawie.

W odniesieniu do terenu zanieczyszczonego ołowiem w Ożarowie Mazowieckim Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wydał dwie decyzje uzgadniające warunki rekultywacji. Decyzje zostały wydane dla: Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego „Polamp-Warszawa” Sp. z o.o. z siedzibą w Ożarowie Mazowieckim oraz Huty Szkła Kvarcowego „Juropol” Sp. z o.o. z siedzibą w Ożarowie Mazowieckim.

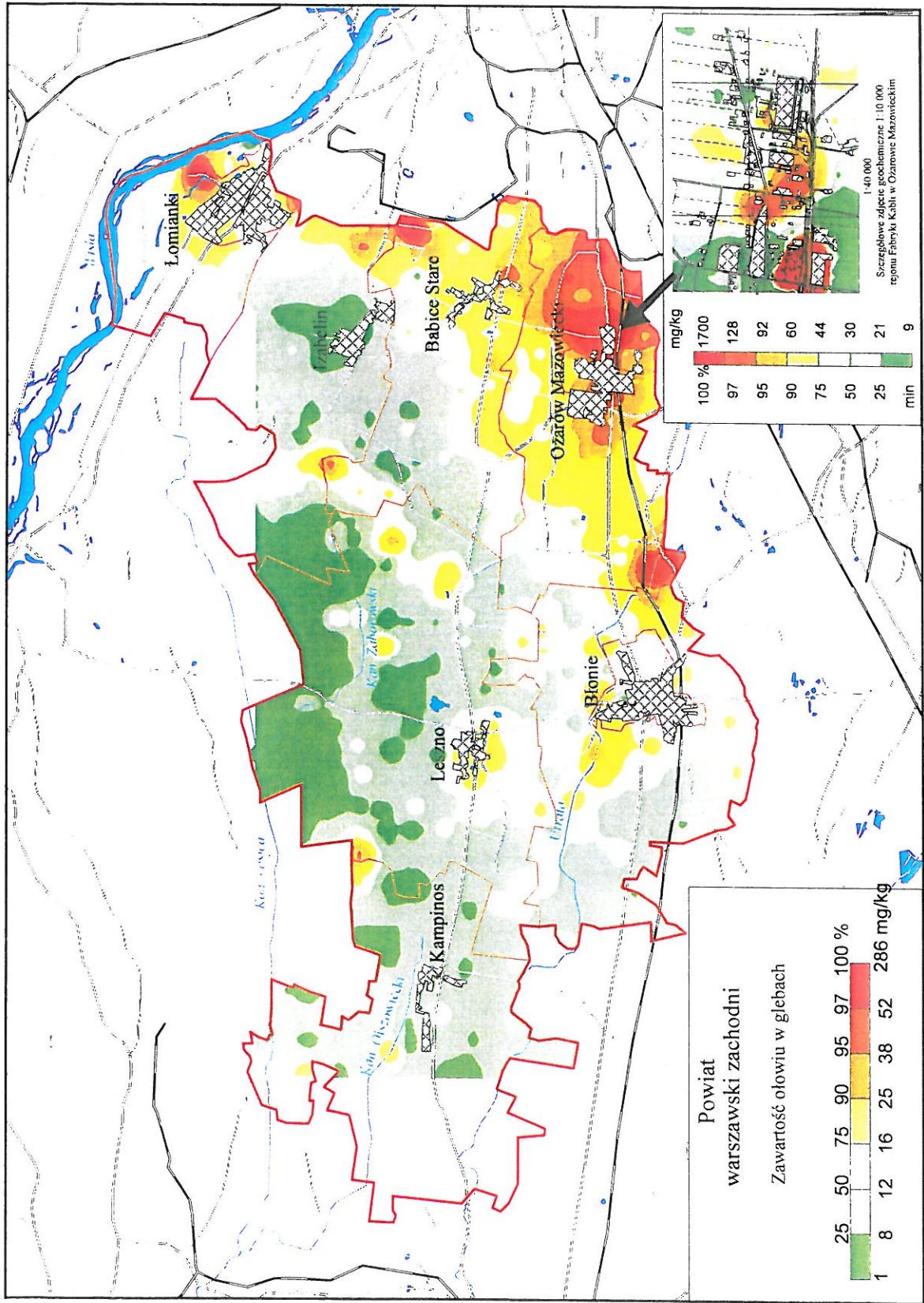

Rys. 9

221

Rys. 11

22

Zanieczyszczenia ropopochodnymi

Na terenie powiatu miały miejsce zdarzenia, które spowodowały lokalne zanieczyszczenia gleb substancjami ropopochodnymi. W odniesieniu do tych terenów zostały wydane decyzje uzgadniające warunki rekultywacji. Część terenów została już zrehabilitowana.

7.2.2 Cele i kierunki działań dla pola: Gleby

Cel krótkoterminowy do roku 2015 i cel długoterminowy do roku 2019:

Racjonalne wykorzystanie gleb i gruntów wraz z ich ochroną i rekultywacją

W celu ochrony gleb będą podejmowane działania mające na celu niedopuszczanie do degradacji powierzchni ziemi, a także mające na celu rekultywację i przywracanie właściwej funkcji terenom i gruntom zdegradowanym.

Kierunki działań na lata 20012-2015, a następnie 2016-2019 są następujące:

1. Zagospodarowywanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej i zawartości substancji zanieczyszczających w glebie.
2. Przeznaczanie pod zainwestowanie nierolnicze przede wszystkim terenów rolnych, położonych w obszarze już istniejącego zainwestowania oraz terenów o najniższej wartości dla produkcji rolnej oraz ochrona użytków rolnych o wysokiej bonitacji.
3. Przestrzeganie wymagań ochrony gleb w działalności gospodarczej.
4. Rekultywacja gleb i gruntów zdegradowanych i zanieczyszczonych.
5. Upowszechnianie zasad Dobrej praktyki rolniczej, w szczególności dot. racjonalizacji nawożenia.
6. Upowszechnianie rolnictwa ekologicznego.
7. Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie ochrony powierzchni ziemi i gleb, a także stanu gleb i ich prawidłowego wykorzystania.

7.3 Zasoby kopalin

7.3.1 Zasoby surowcowe

Na terenie Powiatu brak jest udokumentowanych złóż kopalin. Rejonami perspektywicznego występowania kopalin pospolitych są rejon miejscowości Powązki-Grądy (piaski eoliczne), Borzęcin Duży (piaski wodnolodowcowe), Osiedle-Płochocin (kruszywo naturalne).

Ze względu na zlokalizowanie ich na obszarach chronionych przyrodniczo w szczególności Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu lub na terenach gleb wysokich klas bonitacyjnych nie przewiduje się ich ewentualnej eksploatacji.

7.3.2 Cele i kierunki działań dla pola: Ochrona zasobów kopalin

Cel krótkoterminowy do roku 2015 i długoterminowy do roku 2019:

Ochrona zasobów złóż nieeksploatowanych, eliminowanie nielegalnego wydobycia kopalin.

Planowanym kierunkiem działań na lata 2011-2015, a następnie lata 2016-2019 jest niedopuszczanie i eliminowanie nielegalnego wydobycia kopalin.

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
11	2012-2015	Utrzymywanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanu i ciągłości użytkowania gruntów leśnych	KPN, nadleśnictwa, starosta, prywatni właściciele lasów	bd.	środki własne KPN, nadleśnictw, powiatu i prywatnych właścicieli
12	2012-2015	Przywracanie składu gatunkowego drzewostanów, zgodnego z potencjalnym siedliskiem leśnym, usuwanie gatunków obcych	KPN, nadleśnictwa, starosta, prywatni właściciele lasów	bd.	środki własne KPN, nadleśnictw, powiatu i prywatnych właścicieli
13	2012-2015	Ochrona przeciwpożarowa	KPN, nadleśnictwa, Straż Pożarna	bd.	środki własne KPN, nadleśnictw, fundusze ekologiczne

Tabela 33. Harmonogram działań dla Pola: Gleby

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Prowadzenie badań jakości gleby i ziemi (zadanie własne)	Starosta	bd.*	środki własne, fundusze ekologiczne
2	2012-2015	Rekultywacja gleb zanieczyszczonych	Podmioty odpowiedzialne za rekultywację	bd.	bd.

* do chwili obecnej brak jest rozporządzenia określającego zakres i sposób prowadzenia badań jakości gleby i ziemi

Tabela 34. Harmonogram działań dla Pola: Zasoby kopalin

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	starosta, wójt, burmistrz	bd	środki własne

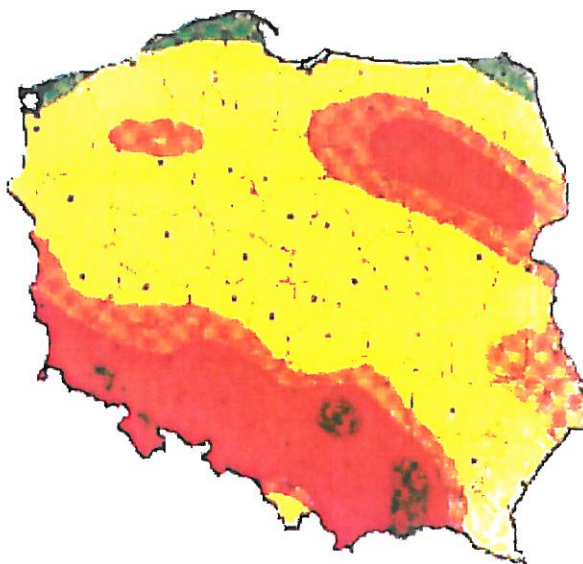
wymienić okna, wymienić kotły, wymienić lub zmodernizować istniejącą instalację c.o.. Działania takie mogą być finansowane z funduszu termomodernizacyjnego, zarządzanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

- stosowanie energooszczędnych źródeł światła, energooszczędnych sprzętów AGD.

8.3 Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie Prawo energetyczne do odnawialnych źródeł energii należą:

Energia wiatru – jest uzależniona od lokalnych i regionalnych warunków klimatycznych oraz ukształtowania i tzw. szorstkości terenu. Dla dużych instalacji ze względów technicznych budowa elektrowni jest celowa w miejscach gdzie średnia prędkość wiatru znacznie przewyższa 4m/s. Z oceny wykonanej w skali kraju wynika, że Powiat Warszawski Zachodni zlokalizowany jest w strefie korzystnie położonej. Niemniej jednak do chwili obecnej dla obszaru województwa mazowieckiego brak jest dokładnych danych dotyczących zasobów wietrzności. Obecnie na terenie Powiatu funkcjonuje jedna niewielka siłownia wiatrowa. Zlokalizowana jest ona w gminie Kampinos.

Rysunek 12 Warunki wiatrowe na potrzeby energetyki odnawialnej w Polsce

Objaśnienia:

Kolor Lokalizacja

1. zielony	wybitnie korzystna
2. żółty	korzystna
3. pomarańczowy	dość korzystna
4. czerwony	niekorzystna
5. brązowy	wybitnie niekorzystna
6. czarny	tereny wyłączone, wysokie partie gór

Energia promieniowania słonecznego – Powiat nie posiada dobrych warunków do wykorzystania tej formy energii. Niemniej jednak możliwe jest wykorzystanie kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody. Energia elektryczna wytwarzana w fotoogniwach może być wykorzystywana do oświetlania znaków drogowych, reklam, itp. Na terenie Powiatu funkcjonują indywidualne instalacje kolektorów słonecznych.

8.4 Program operacyjny dla pola: Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

Tabela 35. Harmonogram działań dla Pola: Racjonalne Gospodarowanie Wodą

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Modernizacja i konserwacja urządzeń wodociagowych w celu ograniczania strat wody przy produkcji i przesył	przedsiębiorstwa wodociagowe	bd.	Środki własne
2	2012-2015	Instalowanie liczników wody, egzekwowanie ich instalowania	pobierający wodę, przedsiębiorstwa wodociagowe,	bd.	Środki własne pobierających wodę

Tabela 36. Harmonogram działań dla Pola: Wykorzystanie energii

WYKORZYSTANIE ENERGII					
L.p.	Okres realizacji	Jednostki wdrażające	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Termomodernizacja budynków powiatowych	starosta	400	Środki własne, fundusze ekologiczne
2	2012-2015	Termomodernizacja budynków gminnych i innych	wójtowie, burmistrzowie, inni właściciele/zarządzający	bd.	Środki własne gmin, powiatu, innych właścicieli/zarządzaj.
3	2012-2015	Promowanie energooszczędnych technologii i urządzeń	wójtowie, burmistrzowie, starosta	bd.	Środki własne
4	2012-2015	Wdrożenie systemu sterowania klimatyzacją w Starostwie Powiatu Warszawskiego Zachodniego	Starosta	50	środki własne, środki unijne

Tabela 37. Harmonogram działań dla Pola: Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Instalacja kolektorów słonecznych w Starostwie Powiatu Warszawskiego Zachodniego	starosta	100	środki własne
2	2012-2015	Promowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	wójtowie, burmistrzowie, starosta	bd.	środki własne

9.1. Program operacyjny dla pola: Edukacja ekologiczna

Tabela 38. Harmonogram działań dla Pola: Edukacja ekologiczna

L.p.	Okres realizacji	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Szacunkowe koszty [tys.zł]	Źródła finansowania
1	2012-2015	Organizacja imprez masowych związanych z ochroną środowiska: Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska, Sprzątanie Świata, itp.	szkoły, wójtowie, burmistrzowie, starosta	500	środki własne, fundusze ekologiczne
2	2012-2015	Informowanie o zagadnieniach dot. ochrony środowiska na stronach internetowych	wójtowie, burmistrzowie, starosta		
3	2012-2015	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych	szkoły, wójtowie, burmistrzowie, starosta		
4	2012-2015	Promocja walorów przyrodniczych powiatu	KPN, szkoły, wójtowie, burmistrzowie, starosta,		

2014

Niewyklucza się możliwości zaciągania kredytów, a także zawiązywania spółek partnerskich publiczno – prywatnych z zainteresowanymi inwestorami, co nie pozbawia władz samorządowych wpływu na decyzje związane z daną inwestycją.

Zestawienie najważniejszych źródeł finansowania działań i inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką odpadami podano poniżej.

Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wnioskodawcami ubiegającymi się o środki finansowe z funduszy ochrony środowiska mogą być: jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, instytucje i urzędy, szkoły wyższe i uczelnie, organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), administracja państwowa, osoby fizyczne.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska. Priorytetowo traktuje te zadania, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej.

Dofinansowanie przedsięwzięć odbywa się przez udzielanie:

- oprocentowanych pożyczek,
- dotacji, w tym:
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
- dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
- dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,
- dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji związanych z szeroko rozumianą ochroną środowiska, realizowanych na obszarze Województwa Mazowieckiego. Fundusz udziela pomocy w postaci preferencyjnych pożyczek, dotacji oraz dopłat do kredytów.

Fundusz jest także instytucją wdrażającą Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko POIiŚ (instytucją pośredniczącą II stopnia) w odniesieniu do projektów o wartości poniżej 25 mln euro: wodno – ściekowych i odpadowych.

Fundusze Unii Europejskiej

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania przedsięwzięć w ochronę środowiska w Polsce w latach 2007-2013 jest Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Środki unijne na PO Infrastruktura i Środowisko pochodzą z dwóch źródeł finansowania – z Funduszu Spójności (21,5 mld euro) oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (6,3 mld euro).

W zakresie ochrony środowiska przewidziano dofinansowanie dla dużych inwestycji komunalnych, inwestycji ekologicznych w przedsiębiorstwach, projektów ochrony przyrody i bezpieczeństwa ekologicznego, a także edukacji ekologicznej. Wsparcie z Programu otrzymają zarówno samorządy i przedsiębiorcy, jak również m.in. organizacje pozarządowe, parki narodowe i Lasy Państwowe.

Środowiskowe priorytety określone w ramach programu to:

- Gospodarka wodno-ściekowa (zredukowanie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej).

Szczegółowe zasady kwalifikowalności zostaną określone w programach operacyjnych dla poszczególnych obszarów wsparcia.

Banki aktywnie wspomagające finansowanie ochrony środowiska:

- Bank Ochrony Środowiska,
- Bank Gospodarstwa Krajowego.

Ocena dostępności źródeł finansowania dla zadań wymienionych w Programie

Zadania wyznaczone w Programie mają swoje odzwierciedlenie w priorytetach funduszy ekologicznych. Istnieje realna szansa uzyskania wsparcia z tych źródeł. Z najważniejszych należy wymienić zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, likwidacji niskiej emisji, ochrony wód, ochrony powietrza, ochrony przyrody i krajobrazu.

W zakresie uzyskania kredytów bankowych duże szanse mają inwestycje z zakresu ochrony atmosfery, a także wspierające rozwój odnawialnych źródeł energii (np. energia geotermalna, kotłownie na biopaliwo, itp.).

12. Zarządzanie ochroną środowiska

W niniejszym rozdziale przedstawiono zasady i instrumenty zarządzania środowiskiem wynikające z uprawnień na szczeblu gminnym i powiatowym. Jako szczególny element wyróżniono *Program ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego*.

Instrumenty służące do zarządzania środowiskiem wynikają z wielu aktów prawnych, wśród których najważniejsze to: Prawo ochrony środowiska, ustawa o odpadach, Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody, Prawo geologiczne i górnicze, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Prawo budowlane, ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Do instrumentów zarządzania środowiskiem należą:

- instrumenty prawne
- instrumenty finansowe
- instrumenty społeczne
- instrumenty strukturalne

Ogólne zasady zarządzania środowiskiem

Zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej są realizowane na kilku szczeblach. W szczególności zadania te są realizowane przez samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie. Ponadto zadania z zakresu ochrony środowiska realizują Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie, Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, Kampinoski Park Narodowy, Nadleśnictwo Jabłonna, Nadleśnictwo Chojnów, Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie.

Na szczeblu powiatu zgodnie z regulaminem organizacyjnym Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego zadaniami z zakresu ochrony środowiska zajmuje się głównie Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.

założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w *Programie ochrony środowiska*.

Tabela 39. Wskaźniki realizacji *Programu*

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan na 31.12. 2011 wg danych GUS
1	pobór wody przez wodociągi sieciowe w gospodarstwach domowych	m ³ /mieszkańca	33
2	zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	858
3	ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia	dam ³	4765,0
4	liczba komunalnych oczyszczalni ścieków (bez lokalnych oczyszczalni hydroponicznych)	sztuki	6*
5	przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków	m ³ /d	13 693*
6	ścieki komunalne oczyszczane	dam ³ /rok	4 435
7	ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	%	60,9
8	długość sieci wodociągowej w km	km	870,9
9	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	60,9
10	długość sieci kanalizacyjnej km	km	398,9
11	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	48,8
12	stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	-	0,46
13	wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (gazy)	Mg	18217
14	wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (pyły)	Mg	16
15	udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej	%	bd
16	długość sieci gazowej rozdzielczej	km	747,710
17	odbiorcy gazu z sieci	gosp. dom.	26 852
18	zużycie gazu z sieci	tys. m ³	54 679,20
19	liczba miast o dużej skali zagrożenia środowiska	sztuk	0
20	las	ha	13 229*
21	obszary prawnie chronione	ha	24934,1
22	pomniki przyrody	sztuk	146
23	powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji	ha	bd
24	nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	zł/mieszkaniec	bd
25	nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	tys. zł	bd

* dane własne starostwa

13.2 Weryfikacja i aktualizacja *Programu*

Ustawa Prawo ochrony środowiska wymaga, aby programy ochrony środowiska aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Jeżeli zmiany w dziedzinie ochrony środowiska w powiecie będą znaczące lub będzie wymagała tego sytuacja lokalna *Program ochrony środowiska* powinien być zaktualizowany przed tym terminem.

Proces aktualizacji poprzedza weryfikacja dokumentu w celu oceny, które części programu ochrony środowiska wymagają aktualizacji i w jakim zakresie. Weryfikacji podlega cały program, tj. aktualny stan, wytyczone cele i działania, program krótko i długoterminowy, określone zadania i harmonogram ich realizacji.

14. Streszczenie

„Program ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019” stanowi trzecią edycję dokumentu programowego określającego zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu i jest aktualizacją dokumentu przyjętego w 2008 roku.

Program ochrony środowiska przedstawia aktualny stan środowiska w powiecie i określa cele krótko- oraz długoterminowe, priorytety ekologiczne, harmonogram działań ekologicznych oraz środki finansowe niezbędne do osiągnięcia założonych celów.

14.1 Stan aktualny

Jakość wód i gospodarka wodna

Wody powierzchniowe na terenie powiatu są silnie zanieczyszczone. Wpływ na to mają głównie zanieczyszczenia mające swoje źródło poza granicami powiatu. Jakość wód podziemnych jest natomiast dość dobra.

Na terenie powiatu funkcjonuje 6 gminnych oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnie posiadają gminy: Błonie, Izabelin, Kampinos, Łomianki, Stare Babice. Obszar gminy Leszno obsługiwany jest przez oczyszczalnię ścieków w Błoniu. Natomiast z terenu miasta i gminy Ożarów Mazowiecki ścieki odprowadzane są głównie do oczyszczalni w Pruszkowie i oczyszczalni w Józefowie.

Stopień zwodociągowania i skanalizowania terenu powiatu systematycznie rośnie, ale nadal jest niewystarczający.

Powietrze atmosferyczne

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są procesy spalania paliw, transport drogowy, procesy przemysłowe i usługowe. W ostatnich latach wzrasta udział transportu drogowego jako źródła emisji.

Z oceny jakości powietrza dokonanej przez WIOŚ w 2010 roku wynika, że stężenia większości badanych substancji (poza benzo-a-pirenem i pyłem zawieszonym) nie przekraczały poziomów dopuszczalnych określonych dla ochrony zdrowia.

Stężenia wszystkich badanych zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów dopuszczalnych ze względu na ochronę roślin.

Hałas

Na terenie Powiatu głównym źródłem uciążliwości hałasowej jest komunikacja drogowa. Hałas przemysłowy na terenie powiatu stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi.

Kopaliny

Na terenie Powiatu brak jest udokumentowanych złóż kopalin. Regiony perspektywicznego występowania kopalin pospolitych są zlokalizowane na obszarach chronionych przyrodniczo w szczególności Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu lub na terenach gleb wysokich klas bonitacyjnych. Nie przewiduje się ich ewentualnej eksploatacji.

Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych na terenie powiatu jest niewystarczające.

Na terenie powiatu funkcjonują indywidualne instalacje kolektorów słonecznych, pompy ciepła oraz jedna niewielka siłownia wiatrowa w gminie Kampinos.

14.2 Nadrzędny cel Programu ochrony środowiska i priorytety ekologiczne

Nadrzędny cel Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego sformułowano następująco:

***Rozwój Powiatu Warszawskiego Zachodniego zapewniający
ochronę dziedzictwa przyrodniczego i poprawę stanu środowiska***

Priorytety ekologiczne dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska spowodowała wyznaczenie celów, a także przyjęcie zadań z zakresu wielu sektorów ochrony środowiska. Spośród nich dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień.

P.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych, ochrona zasobów wód podziemnych, rozwój infrastruktury z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Cel krótkoterminowy do roku 2015 i długoterminowy do roku 2019:

**Poprawa stanu wód powierzchniowych, ochrona wód podziemnych
i rozwój infrastruktury z zakresu gospodarki wodno-ściekowej**

P.2. Ochrona terenów przyrodniczo cennych

Cele długoterminowe do roku 2019:

**Utrzymanie i rozwój walorów przyrodniczych Powiatu
Ochrona zasobów leśnych i zrównoważona gospodarka leśna**

14. Wykaz skrótów

bd	- brak danych
BZT	- Biochemiczne Zapotrzebowanie Tlenu
ChZT	- Chemiczne Zapotrzebowanie Tlenu
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
GZWP	- Główny Zbiornik Wód Podziemnych
KPN	- Kampinoski Park Narodowy
POŚ	- Prawo ochrony środowiska
PIG	- Państwowy Instytut Geologiczny
PM10	- Pył zawieszony o granulacji do 10 µm
RPO WM	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego
RZGW	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UNESCO	- Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury
ue	- Unia Europejska
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
WZMiUW	- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

15. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Województwie Mazowieckim	10
Rysunek 2. Mapa administracyjna Powiatu Warszawskiego Zachodniego.....	11
Rysunek 3 Odczyn gleb.....	56
Rysunek 4 Zawartość arsenu w glebach.....	57
Rysunek 5 Zawartość kadmu w glebach.....	58
Rysunek 6 Zawartość kobaltu w glebach.....	59
Rysunek 7 Zawartość miedzi w glebach.....	60
Rysunek 8 Zawartość żelaza w glebach.....	61
Rysunek 9 Zawartość manganu w glebach.....	62
Rysunek 10 Zawartość niklu w glebach.....	63
Rysunek 11 Zawartość ołowiu w glebach.....	64
Rysunek 12 Zawartość cynku w glebach.....	65
Rysunek 12 Warunki wiatrowe na potrzeby energetyki odnawialnej w Polsce.....	70

17. Literatura

1. H. Bandurska-Kryłowicz, *Objaśnienia do mapy geologiczno-gospodarczej Polski 1:50 000 Arkusz Błonie*, Maszynopis. Archiwum PIG, Warszawa 1997
2. E. Barański, Z. Oczoś, *Warunki przyrodnicze produkcji rolnej: woj. stołeczne warszawskie*, IUNiG, Puławy 1983
3. W. Irmiński, J. Lis *Badania, analiza wyników oraz ocena stopnia skażenia terenu między ulicami Fabryczną i Wiślaną w Łomiankach*, PIG, Warszawa 1994
4. J. Lis, *Atlas Geochemiczny Warszawy i okolic 1:100 000*, 1992
5. J. Lis, *Arsen i chrom w glebach okolicy ulic Fabrycznej i Wiślanej w Łomiankach k/Warszawy*, PIG, Warszawa 1993
6. J. Lis, A. Pasieczna *Atlas Geochemiczny Polski 1: 2 500 000*, 1995.
7. Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1: 50 000 (arkusze: Warszawa Zachód, Błonie, Kampinos).
8. Program Możliwości Wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Mazowieckiego, Uchwała Nr 208/06 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 9 października 2006 r.
9. Program ochrony środowiska na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy lat 2012-2015 (opracowany przez PIG), Uchwała Nr X/73/2008 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 6 marca 2008 roku
10. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014, Uchwała Nr 19/07 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 lutego 2007 roku
11. Program Zwiększania Lesistości dla Województwa Mazowieckiego do Roku 2020, Uchwała Nr 18/07 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 lutego 2007 roku
12. Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2010 roku, WIOŚ, Warszawa 2011
13. Strategia Rozwoju Powiatu Warszawskiego Zachodniego do roku 2015
14. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do Roku 2020, uchwała Sejmiku Województwa z dnia 29 maja 2006 roku
15. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007–2013 (RPO WM)
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. z 2006r. nr 126, poz. 878 z późn. zm.)
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165 z dnia 4 października 2002 r., poz. 1359).
18. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2011 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.)
19. Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego. Stacja Bazowa „Pożary” w Kampinoskim Parku Narodowym, Praca zbiorowa, Biblioteka Monitoringu Środowiska., Warszawa 1999.
20. <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
21. <http://kampinoski-pn.gov.pl/>
22. Kondracki J., 1998 – Geografia regionalna Polski PWN Warszawa

ZAŁĄCZNIKI

**Informacja o udziale społeczeństwa, zgłoszonych uwagach i wnioskach do projektu
Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego
na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019
oraz o sposobie ich wykorzystania w dokumencie.**

Niniejsza informacja została opracowana w celu realizacji zapisu art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), zgodnie z którym do dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa należy załączyć informacje o udziale społeczeństwa, zgłoszonych uwagach i wnioskach oraz o sposobie ich wykorzystania. Stosownie do art. 17 ust. 4 ustawy *Prawo ochrony środowiska* zarząd powiatu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie *Programu ochrony środowiska*.

W dniu 31 stycznia 2012 r. na stronie internetowej Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatu, zgodnie z art. 39 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* została zamieszczona informacja o sporządzeniu projektu *Programu ochrony środowiska* oraz o możliwości składania uwag i wniosków dotyczących tego projektu w terminie od 1 lutego 2012 r. do 23 lutego 2012 r. (Załącznik Nr 2)

Ponadto Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego pismem z dnia 30 stycznia 2012 roku znak: OŚ.602.5.2011 poinformował burmistrzów i wójtów wszystkich gmin powiatu o sporządzeniu projektu *Programu ochrony środowiska* oraz o możliwości składania uwag i wniosków do ww. projektu w terminie do 23 lutego 2012 roku.

W wyznaczonym terminie nie zostały zgłoszone żadne uwagi ani wnioski do projektu *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019*.

ZARZĄD POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

05-850 Ożarów Mazowiecki, ul. Poznańska 129/133

Informacja o sporządzeniu projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019 oraz o możliwości składania uwag i wniosków do ww. projektu

Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego stosownie do art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz art. 39 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) informuje o sporządzeniu projektu *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019*.

Projekt programu ochrony środowiska jest dostępny w formie zapisu elektronicznego na stronie internetowej starostwa – www.pwz.pl oraz w postaci papierowej w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Ożarowie Mazowieckim przy ul. Poznańskiej 129/133 (II piętro, pokój 208) w godzinach pracy urzędu (pn. 9⁰⁰-17⁰⁰, wt. – pt. 8⁰⁰-16⁰⁰).

Zainteresowane jednostki administracji rządowej i samorządowej, instytucje, organizacje oraz osoby fizyczne mogą składać w terminie od 1 lutego 2012 roku do 23 lutego 2012 roku uwagi i wnioski dotyczące projektu programu ochrony środowiska, w formie pisemnej lub elektronicznej na adres:

Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego
Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
ul. Poznańska 129/133

05-850 Ożarów Mazowiecki

e-mail: wydzialslowiska@pwz.pl

Uwagi i wnioski mogą być także wnoszone ustnie do protokołu.

Uwagi i wnioski złożone po upływie ww. terminu pozostaną bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Potwierdzam wywieszenie dokumentu
na tablicy ogłoszeń starostwa

w dniach od 1 lutego

do 23 lutego 20 12 roku

INSPEKTOR

[Signature]

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
[Signature]
Jan Zychliński

[Signature]

**Informacja o udziale społeczeństwa, zgłoszonych uwagach i wnioskach do projektu
*Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego
na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019*
oraz o sposobie ich wykorzystania w dokumencie.**

Zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) w dniu 30 grudnia 2011 r. projekt *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019* został wysłany do zaopiniowania do Zarządu Województwa Mazowieckiego.

Pismem z dnia 2 lutego 2012 roku znak: PS-ZD-II.7011.2.2012.EW Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego poinformował, iż Uchwałą Zarządu Województwa Mazowieckiego Nr 229/130/12 z dnia 31.01.2012 r. projekt *Programu* został zaopiniowany pozytywnie.

Informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019.*

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) zarząd powiatu może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania *Programu ochrony środowiska* po uzgodnieniu z właściwymi organami. Właściwymi organami w odniesieniu do *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego* są Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie.

Pismem z dnia 30 grudnia 2011 r. Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarny w Warszawie o wyrażenie zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *Programu ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019*. Ww. program stanowi bowiem aktualizację „*Programu ochrony środowiska na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy lat 2012-2015*”. Ponadto realizacja zapisów programu nie powinna spowodować negatywnego oddziaływania na środowisko. Program został opracowany w celu zachowania lub poprawy stanu środowiska na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Pismem z dnia 20 stycznia 2012 roku znak: WOOS-I.410.4.2012.DC Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji poinformował, iż przedmiotowy projekt nie jest dokumentem, dla którego wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie w opinii sanitarnej z dnia 30 stycznia 2012 r. znak: ZNS.9022.1.00002.PK także nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. „*Program ochrony środowiska dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy lat 2016-2019*”.

